

ENGINYERIA I ARQUITECTURA LA SALLE
FACULTAT DE PSICOLOGIA, CIÈNCIES DE
L'EDUCACIÓ I DE L'ESPORT
BLANQUERNA

Màster en Formació del Professorat
d'Educació Secundària, Batxillerat,
Formació Professional i Ensenyament
d'Idiomes

TREBALL FINAL DE MÀSTER
Curs 2018-2019

Javier Córcoles Martínez

ESCOLA TÈCNICA SUPERIOR D'ENGINYERIA
ELECTRÒNICA I INFORMÀTICA LA SALLE
FACULTAT DE PSICOLOGIA, CIÈNCIES DE
L'EDUCACIÓ I DE L'ESPORT BLANQUERNA

TREBALL FINAL DE MÀSTER

**PROPOSTA DE PROGRAMACIÓ DE
GUIÓ I ESTRUCTURA NARRATIVA**

ALUMNE/A

PROFESSOR/A PONENT

Javier Córcoles Martínez

Miquel Navarro / Albert Valls / Elena Jurado

ACTA DE L'EXAMEN DEL TREBALL FINAL DE MÀSTER

Reunit el Tribunal qualificador en el dia de la data, l'alumne

Nom i cognoms

va exposar el seu Treball Final de Màster, el qual va tractar sobre el tema següent:

Títol del treball

Acabada l'exposició, contestades per part de l'alumne les preguntes formulades pels membres del tribunal i avaluada la memòria del Treball Final de Màster, aquest tribunal valora el Treball Final de Màster amb la qualificació de

Aquesta qualificació prové de l'avaluació ponderada de les competències que es detallen a continuació:

Competència Específica 57: Adquirir experiència en la planificació, docència i mètodes d'avaluació de la Tecnologia.

Competència Específica 58: Potenciar la capacitat de comunicació oral per a la pràctica docent.

Competència Específica 59: Dissenyar, implementar i col·laborar en les propostes de millora en els diversos àmbits d'actuació a partir de les conclusions basades en la pràctica.

Barcelona,

VOCAL DEL TRIBUNAL

VOCAL DEL TRIBUNAL

PRESIDENT DEL TRIBUNAL

PLANTEJAMENT

Abstract	8
Introducció	10
Objectius de la proposta	14
Objectius i competències del cicle	19
Metodologies i abast	24

NUS

Temari	27
Unitat formativa desenvolupada	35
Sessió 1	38
Sessió 2	44
Sessió 3	49
Sessió 4	57
Sessió 5	65
Sessió 6	74
Sessió 7	81
Sessió 8	87

Sessió 9	92
----------	----

Sessió 10	100
-----------	-----

Sessió 11	107
-----------	-----

DESENLLAÇ

Conclusions i línies de futur	112
-------------------------------	-----

Bibliografia	118
--------------	-----

EPÍLEG (Annexos)

Fitxes	120
--------	-----

Decret família	125
----------------	-----

ABSTRACT

CATALÀ

Proposta de programació per al mòdul de Guió i estructura narrativa del cicle formatiu de grau superior de Gràfica audiovisual, amb el desenvolupament d'onze sessions que formen la segona unitat formativa completa del mòdul. Metodològicament, la proposta dona un gran pes al treball cooperatiu, considerant la creació narrativa un procés compartit que necessita diferents sensibilitats i aproximacions. La majoria de sessions tenen un caràcter pràctic, amb la voluntat de crear un entorn de creació en diferents formats on els alumnes aprenguin a distingir i utilitzar els diferents recursos narratius a la vegada que desenvolupen una aproximació crítica a aquests.

Els objectius de la proposta són formar alumnes amb una visió àmplia de la narració, de voluntat transversal, coneixedors i coneixedores de diferents formats narratius, dels seus usos i recursos, amb un esperit crític i analític i disposats i disposades a la cooperació.

CASTELLÀ

Propuesta de programación para el módulo de Guion y estructura narrativa del ciclo formativo de grado superior de Gráfica audiovisual, con el desarrollo de once sesiones que forman la segunda unidad completa del módulo. Metodológicamente, la propuesta otorga un gran peso al trabajo cooperativo, considerando la creación narrativa un proceso compartido que necesita diferentes sensibilidades y aproximaciones. La mayoría de sesiones tienen un carácter práctico, con la voluntad de crear un entorno de creación en diferentes formatos donde el alumnado aprenda a distinguir y utilizar los

diferentes recursos narrativos a la vez que desarrolla una aproximación crítica a los mismos.

Los objetivos de la propuesta son formar alumnos y alumnas con una visión amplia de la narración, de voluntad transversal, conocedores y conocedoras de diferentes formatos narrativos, de sus usos y recursos, con un espíritu crítico y analítico y dispuestos y dispuestas a la cooperación.

ANGLÈS

Programming proposal for the script and narrative structure module of Audiovisual Graphics (higher educational level), consisting of 11 sessions in the second complete unit. Methodologically, the proposal places special emphasis on group work, given that narrative creation is a shared process that needs different sensibilities and approaches. Most sessions are practical, so as to create different kinds of creativity environments, in which the students learn to distinguish between and use different narrative resources while developing a critical approach.

The objectives of the proposal are to train students to develop a broad perspective of the narrative (transversal and based on different formats and resources) and also to develop a critical and analytical vision and a cooperative spirit.

INTRODUCCIÓ

"L'univers està fet d'històries, no d'àtoms."

Muriel Rukeyser

L'escriptor i professor David Foster Wallace (2005) va començar el seu cèlebre discurs a la universitat de Kenyon (conegut popularment com "This is water") amb una breu història que, com tota fabula, encara que senzilla és reveladora d'un aspecte complex de les nostres vides. Dos peixos joves van nedant per un riu i es troben amb un peix vell que va nedant en direcció contrària. "Bon dia, nois" diu el vell, "com està l'aigua?". Els dos peixos joves continuen nedant, sense respondre, seguint el seu camí. Una vegada el vell queda lluny els dos es miren estranyats i un pregunta "què dimonis és l'aigua?". Els dos peixos es desplacen gràcies a l'aigua, la necessiten per viure, està present a tot el seu entorn, però no són conscients d'aquesta. Potser perquè sempre ha estat, potser perquè és transparent i, submergits, podria semblar-los invisible. Una cosa semblant succeeix amb la narració, és tan present a les nostres vides que, sovint, ens oblidem d'ella. Com cada vegada que inflem els nostres pulmons, automàticament, per respirar, utilitzem constantment les històries per poder entendre el nostre entorn i a nosaltres mateixos. De fet, com l'oxigen que entra pel nostre nas, hem automatitzat l'ús de la narració: expliquem als amics o a la parella el nostre dia com si es tractes d'una història, parlem dels altres com si fossin personatges d'una sèrie de televisió, ens aproximem a aspectes de la vida que no acabem de conèixer gràcies a les pel·lícules, els còmics i les

novel·les... la ficció, amb els codis de la narració, és la manera que tenim d'afrontar (i entendre) la nostra realitat.

Aquest és el principal motiu pel qual considero que entendre com funcionen les històries, com s'estructuren, què ens expliquen (i com i perquè), és un coneixement de gran utilitat per a qualsevol persona. Igualment, les matèries o mòduls que ens aproximem a aquests coneixements no són tants com un podria pensar. Com la majoria de coneixements que podríem considerar artístics o humanístics, les matèries relacionades amb la narració tenen cada vegada menys espai als currículums de diferents cicles. Com explicava Edgar Morin (1999), cada vegada guanya més espai una manera d'entendre l'educació que "defuig els grans problemes humans en favor dels problemes tècnics i particulars" (p.57). Tothom pot comprovar com a un cicle tan relacionat amb la narració com és el de realització audiovisual, aquest mòdul ha estat eliminat en les últimes reformes i reestructuracions curriculars. Cada vegada guanya més terreny el mètode, l'aproximació exclusivament procedimental i el perd la reflexió i la mirada artística, menys utilitària en el professional, però més útil en el personal. La intenció d'aproximar-me a aquesta segona manera d'entendre l'educació ha estat un al·licient i un objectiu per aquesta proposta. Igualment, sóc conscient que pot suposar una contradicció fer aquesta crítica quan la majoria d'aquest treball està format per propostes metodològiques i taules organitzatives, però també he inclòs uns objectius que considero de gran importància per a la meua proposta i que, crec, evidencien una manera d'aproximar-me al mòdul de Narrativa i guió audiovisual més propera a un esperit humanístic.

També em sembla interessant tractar de qüestionar maneres de concebre la creació narrativa que tenim assumides per una llarga tradició. La creació narrativa sempre ha estat molt relacionada amb el treball individual, però m'agradaria pensar que hi ha possibilitats d'escriptura creativa diferents, que ens permetin plantejar-la d'una manera més col·lectiva, tenint en compte diferents mirades i el diàleg constant entre iguals.

L'origen d'aquest treball es troba en uns altres dos que vaig realitzar fa temps. El primer va ser la col·laboració en la creació d'un temari de guió i narrativa per a cicles formatius

similar al que exposo en aquesta proposta; encara que va ser un projecte satisfactori, em vaig quedar amb el desig d'anar més enllà, de dissenyar sessions i activitats, de plantejar-me la possibilitat d'aproximar-me a una manera molt determinada de fer el mòdul gràcies a uns objectius que es corresponen amb una manera personal d'entendre no només la narració, sinó també l'educació. L'altre treball va ser la impartició d'un mòdul de guió cinematogràfic a un màster universitari; aquestes classes guarden punts en comú amb la meva proposta, però els hi faltava un aspecte en el qual he pogut centrar-me en aquest treball: ja que al mateix màster tenien altres mòduls on aprenien sobre la narració, em dedicava a ensenyar exclusivament guió audiovisual i deixaven fora del temari les bases de la narratologia (i una concepció més àmplia de la narració). Per tant, aquests dos treballs que van ser molt satisfactoris en el seu moment però incomplets. I això m'ha portat fins a aquesta proposta, on he buscat desenvolupar especialment tots aquells apartats i temes que vaig deixar fora anteriorment per les exigències laborals.

Aquest treball és una programació amb un total d'onze sessions desenvolupades (la segona unitat formativa sencera) del mòdul Guió i estructura narrativa per al cicle formatiu de grau superior de Gràfica audiovisual. Aquest cicle és, junt amb còmic i animació, un dels cicles que més temps dedica dins la seva programació a la narratologia. Tots tres, de la família de comunicació gràfica i audiovisual, guarden molts punts en comú i preparen al seu alumnat no només per dissenyar, dibuixar o fer muntatges audiovisuals, sinó perquè siguin narradors o narradores, fet pel qual els considero uns estudis ideals per aquesta proposta.

EL CICLE FORMATIU: GRÀFICA AUDIOVISUAL

L'objectiu principal d'aquest cicle és capacitar al seu alumnat per idear, organitzar i dur a terme les diferents fases d'un projecte de gràfica audiovisual atenent els objectius comunicatius del projecte. El concepte de projecte de gràfica audiovisual és molt ampli, pot abastar des del cinema o la televisió fins a les parts narratives dels videojocs actuals, els vídeos corporatius o la publicitat. Les possibilitats són molt àmplies, però la idea de narració pot estar present en quasi totes.

DURADA:

2.000 hores (120 ETCS) dividides en dos cursos.

CONTINGUTS:

- Guió i Estructura Narrativa (99 hores)
- Fonaments de la Representació i l'Expressió Visual (99 hores)
- Fotografia (99 hores)
- Tècniques 3D (198 hores)
- Història de la imatge audiovisual i multimèdia (99 hores)
- Llenguatge i Tecnologia Audiovisual (198 hores)
- Mitjans Informàtics (99 hores)
- Projecte Integrat (99 hores)
- Projectes de gràfica audiovisual (400 hores)
- Recursos gràfics i tipogràfics (99 hores)
- Teoria de la Imatge (66 hores)
- Formació i Orientació Laboral (66 hores)
- Hores i crèdits de lliure disposició (99 hores)
- Formació Pràctica en Empreses, Estudis o Tallers (280 hores)

OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

La programació que plantejaré a continuació es correspon amb una manera d'entendre la narració i el guió. Això no significa que només cregui que hi ha una manera d'aproximar-se al mòdul, però, tal com he explicat a la introducció, sí maneres que amplien la nostra visió del que significa la narració a les nostres vides. Hi ha una sèrie d'objectius que considero de gran importància:

- L'esperit crític. Com contem les històries i perquè les contem d'aquesta manera és una pregunta que, crec, hauríem de fer-nos habitualment. Els/ les estudiants del cicle, com a futurs/ futures creadores audiovisuals seran, entre altres coses, narradors; per tant, han de plantejar-se què històries expliquen i perquè i, el que molts cops passa més inadvertit però és de gran importància, com ens aproximem al nostre entorn i a la nostra vida amb les claus i formes de la ficció. Per exemple, quasi cada cop que volem explicar (sigui a altres o a nosaltres mateixos) qualsevol situació o anècdota que ens ha passat, o fem en forma d'història i, en major o menor mesura, utilitzem els recursos de la ficció. Per tant, les històries componen la nostra vida (l'univers, tal com diu la cita que escollit per introduir aquest treball) i, si som narradors, ens hem de plantejar com les expliquem i les compartim amb els altres. D'altra banda, també és molt important que l'alumnat compregui com altres, des dels que fan les pel·lícules fins a les notícies de l'informatiu, també s'aproximen i expliquen les històries d'una manera determinada i, també molt important, amb una intencionalitat.

- Diferents formats: els materials que s'han d'utilitzar en les activitats proposades seran en diferents formats i llenguatges. Hi ha materials en format literari, altres en format audiovisual (que inclou cinema, sèries, publicitat...) i, inclús, en format d'àudio o còmic. Tot això suposa un ampli ventall perquè l'alumnat s'aproximi a la narració amb una mirada més oberta, allunyada dels prejudicis, i perquè explori noves possibilitats (considero de gran importància que els alumnes facin descobriments que els portin per nous camins que no consideraven originalment). Aquesta proposta els permetrà, dins del món de la gràfica audiovisual, aplicar recursos de diferents formats que enriquiran el seu ús del llenguatge audiovisual i les obres que realitzin. D'altra banda, els futurs professionals seran més conscients de les possibilitats transmedia que tindran les diferents narracions en les quals participin. També crec que és important que l'alumnat compregui que la narració els envolta i que tots els llenguatges generen textos, sigui en el format que sigui.
- Fomentar la creativitat: és de gran importància que l'alumnat conegui les característiques i pilars de les narracions, però també ho és que pugui experimentar amb aquestes, que tingui la impressió que les diferents narracions són camins oberts que pot recórrer de moltes maneres diferents. Les sessions estaran plantejades perquè l'aula es converteixi, en la majoria d'ocasions, en un taller d'escriptura on experimentar, crear i, a partir d'unes pautes, deixar-se emportar per la imaginació. Un altre dels aspectes que ajudaran a fomentar la creativitat, especialment en la primera part del curs, és la quantitat d'activitats que proposo. Crec que en una primera aproximació a la narració pot ser molt il·lustratiu per l'alumnat fer activitats breus d'estils, objectius i fonts molt diferents. Crec que és una bona manera de descobrir diferents possibilitats narratives i de preparar-se per, en una segona part del curs, fer narracions més complexes (durant la tercera UF).
- Deixar d'entendre la creació artística com un procés solitari, i començar a fer-ho com una creació col·laborativa i compartida (amb metodologies cooperatives). La majoria d'estudiants i professors no dubta que l'alumnat pot sortir molt beneficiat de treballar de manera cooperativa en matèries i estudis de caràcter més tecnològic/ científic, però els estudis més "creatius" sempre han estat molt vinculats amb la creació individual.

Tots tenim al cap la imatge de l'escriptor solitari, que només pot aconseguir la creació quan està lluny dels altres. Un dels objectius de les activitats proposades serà trencar amb aquesta manera d'encarar l'escriptura i la narració i apropar-la a la creació cooperativa i compartida (el que es correspondria més amb el treball de guió que hi ha en la majoria de les actualment tan exitoses i prestigioses sèries televisives). La majoria d'activitats, siguin individuals o en equip, seran després compartides i debatudes entre els alumnes, el que obre la possibilitat a fer canvis i considerar noves perspectives gràcies a la intervenció dels altres. El debat, per tant, té un pes fonamental en aquesta proposta i fa que l'única font d'aprenentatge no sigui el/ la docent, sinó que el grup classe també sigui partícip de la seva educació.

- La importància de l'anàlisi: l'anàlisi narratiu ajuda a l'alumne a comprendre no tan sols com es construeixen els relats, sinó que la narració dóna forma i resol necessitats comunicatives. Per aquest motiu, les sessions compliran una tercera funció a més a més de fomentar la creació i el debat: donar eines perquè l'alumnat pugui afrontar anàlisis narratius, des de més senzills fins a més complexos. Aquestes tres funcions són de gran importància per aconseguir el primer dels objectius: formar l'esperit crític. L'anàlisi, finalment, no serà exclusivament d'obres alienes, sinó també de les pròpies, gràcies als debats que, periòdicament, hi haurà entre alumnes sobre els seus propis treballs, com he apuntat anteriorment.
- Transversalitat: Guió i estructura narrativa té una relació clara amb altres matèries que componen el currículum complet del cicle. Llenguatge i tecnologia audiovisual seria un bon exemple de mòdul amb punts comuns que, en cas de trobar activitats comuns, beneficiaria l'alumnat. Per aquest motiu proposo activitats que estimulin aquesta trobada, que defugin l'aproximació a una educació i intel·ligència, com deia també Edgar Morin (1999), "parcel·lada, compartimentada i mecanicista" (p.57). A més a més, considero que l'educació de qualsevol matèria s'ha de plantejar tractant d'evitar els espais estancs (que les matèries es tanquin unes a les altres) i buscar sempre les maneres de relacionar-les i transmetre a l'alumnat la sensació que tots aquells coneixements que formen els seus estudis estan connectats.

- El valor de les correccions: en els estudis de caràcter creatiu i humanístic crec que és de gran importància que, una vegada l'alumne ha realitzat l'exercici i aquest ha estat corregit pel/ per la docent, tots dos puguin trobar-se i parlar de l'activitat realitzada. Els motius pels quals un guió està ben o mal escrit no són sempre fàcils de comprendre... ni d'explicar. La narrativa té molts camins possibles i moltes maneres de ser abordades pels narradors i narradores. Molts aspectes són abstractes i amb un alt component subjectiu. A més a més, molts cops, hi ha aspectes sensibles relacionats amb la creació (alumnes que es senten "atacats" pel fet que el seu treball no hagi estat corregit tal com esperaven) que han de ser tractats amb cura. Per aquest motiu, he dedicat part de les sessions a les correccions, a la trobada entre docent i alumne i l'anàlisi conjunt de l'activitat realitzada. Crec que en moments com aquest, on l'obra analitzada és pròpia, l'alumne pot acabar de comprendre els continguts de les diferents UFs.
- Valorar/ descobrir els precedents: l'origen de la narració va succeir, molt possiblement, en el mateix moment en el qual l'ésser humà va començar a desenvolupar el llenguatge. Per tant, portem explicant històries d'ençà que, pràcticament, som una espècie. Això significa que, abans que nosaltres escrivim el nostre guió o relat, milions de persones han escrit, gravat o explicat el seu. I, entre totes aquestes narracions, hi ha moltíssimes excel·lents: contes, sèries, còmics i pel·lícules que han influenciat la nostra cultura i a generacions i generacions de noves i nous narradors. Per aquest motiu considero de gran importància descobrir obres importants, precedents cinematogràfics, literaris o teatrals que puguin influenciar l'alumnat i aportar-los noves idees, obrir la seva mirada i ajudar-los a analitzar i descobrir com, prèviament, les persones més talentoses han explicat les històries que els interessaven.
- Valoració de la classe magistral: encara que considero de gran importància i utilitat les diferents metodologies que hem anat aprenent durant el màster, continuo creient que la classe magistral és una bona manera d'aproximar els coneixements a l'alumnat. En l'actualitat, amb totes les possibilitats del món virtual, sembla que la recerca personal de l'alumne a través d'internet i la guia del docent sigui no només la millor manera, sinó l'única amb visió de futur. Però continuo creient que en la bona classe magistral,

la informació que reps com a alumne no és una visió reduccionista, que no et permet descobrir altres fonts i investigar, sinó tot el contrari: una classe que et revela l'existència d'un món que va molt més enllà del que estàs escoltant dins l'aula i que et guia per quan vulguis fer la teva recerca personal. Les bones classes magistrals inciten el debat i donen pistes i ajut per estimular la teva curiositat.

Afegir que em resulta curiós que, en un moment en el qual la imatge de la classe magistral sembla que està patint un procés de devaluació (més que de qüestionament o reforma) per part de la investigació docent, l'alumnat més jove s'apropi al coneixement fora de les aules gràcies als vídeos tutorial, que tenen molts punts en comú amb la classe magistral: una persona parla d'un tema concret recolzat per una sèrie de recursos (en aquest cas, audiovisuals), seleccionant quina informació és més o menys rellevant. Durant els últims anys s'ha atribuït, des d'un sector de l'educació, que amb l'actual accés a la informació, la funció del/ de la docent hauria de ser la de guia, però no la de selector. No crec que la funció del docent hagi de ser exclusivament la de selector, però tinc seriosos dubtes que un moment en el qual la informació s'obre com un oceà inabastable l'alumnat no agraeixi tenir una persona que li destaquï quina informació és més rellevant i, després, li doni pistes i eines per continuar la seva recerca més enllà de les aules. Com apuntava unes línies més amunt, la bona classe magistral estimula la curiositat, no la sacia. Això, igualment, no significa que consideri que aquesta sigui l'única i millor metodologia, sinó una que pot ser tan útil com les altres. Per tant, proposo una trobada entre metodologies més innovadores i la més clàssica de totes.

OBJECTIUS I COMPETÈNCIES DEL CICLE

Els objectius exposats en l'anterior apartat no responen exclusivament a una manera personal d'entendre l'educació, també han estat proposats buscant punts en comú amb els objectius del cicle exposats al decret família de comunicació gràfica de la Generalitat de Catalunya. A continuació, he fet una selecció d'objectius especificats en el currículum de Gràfica audiovisual que he utilitzat com a referència per a generar els de la proposta. Per llegir el llistat complet dels objectius del cicle, vegeu l'annex pàgina 125.

“Identificar les necessitats comunicatives plantejades en una proposta audiovisual i utilitzar els recursos gràfics més adequats”.

“Idear, planificar i realitzar productes de gràfica audiovisual atenent els objectius comunicatius del projecte”.

La relació entre comunicació i narració, tal com exposo en les primeres pàgines d'aquest treball, és fonamental a les nostres vides. També ho és per a la programació d'aquest cicle i aquesta proposta; així, al llarg de les sessions desenvolupades a continuació, es treballa l'anàlisi, el debat i la creació des d'un punt de vista narratiu (i, per tant, comunicatiu). Això proporciona eines a l'alumnat per identificar necessitats comunicatives, objectius comunicatius i la seva representació.

“Resoldre tant els problemes d’execució a nivell expressiu, formal, funcional i tècnic com els d’organització, gestió i control que es puguin presentar en el procés de disseny i realització de la proposta gràfica”.

Els recursos narratius són una eina de gran eficiència pel disseny comunicatiu d’una proposta gràfica audiovisual. La capacitat de l’alumnat de fer una anàlisi narratiu i comunicatiu, un dels objectius d’aquest treball, és clau per distingir quins són els problemes d’execució d’una proposta; i la capacitat per debatre i crear, també de gran importància en aquestes pàgines, la manera de resoldre'ls.

També, en un objectiu com aquest, és de gran utilitat tenir un esperit crític desenvolupat, que ajudi a la futura/ al futur professional a respondre als problemes d’execució amb un criteri ben format.

“Planificar i realitzar els controls de qualitat corresponents a les diferents fases dels projectes de gràfica audiovisual per tal d’optimitzar recursos i garantir la qualitat i competitivitat del producte comunicatiu al mercat”.

El debat i l’anàlisi ja esmentats són eines fonamentals per realitzar els controls de qualitat de qualsevol projecte.

“Desenvolupar mètode, rigor i capacitat de comunicació per a la presentació i defensa d’una idea o d’un projecte de gràfica audiovisual davant el client i/o equip de treball”.

De nou, el debat, l’esperit crític i l’exposició pública (que es treballa en una de les sessions proposades) proporciona eines per desenvolupar mètode, rigor i capacitat de comunicació per a la proposta i defensa d’idees i projectes.

COMPETÈNCIES DEL CICLE APLICADES A LA PROPOSTA

A continuació, he fet una selecció de les competències generals i d'àmbit professional que més clarament es veuen representades en aquesta proposta segons el currículum del cicle exposats al decret família de comunicació gràfica de la Generalitat de Catalunya. Per llegir el llistat complet de les competències del cicle, vegeu l'annex pàgina 125.

COMPETÈNCIES GENERALS:

“Idear i elaborar projectes de l'especialitat de gràfica audiovisual, amb qualitat formal i funcional (tècnica, artística i comunicativa) a partir d'un projecte propi o d'un encàrrec professional determinat, per comunicar eficientment el missatge desitjat mitjan la utilització de la imatge, la tipografia, els efectes visuals, els recursos i el llenguatge de les tècniques audiovisuals”.

Per comunicar amb eficiència és necessari conèixer els recursos narratius. Totes les sessions de la proposta estan dirigides a la creació o l'anàlisi narratiu; una d'aquestes (representant un dels punts dels objectius) també estableix vincles entre el mòdul de Guió i estructura narrativa i el Llenguatge i tecnologia audiovisual, pel qual estableix un paral·lelisme entre els coneixements narratius i la utilització dels recursos visuals i audiovisuals.

“Planificar i realitzar els controls de qualitat corresponents a les diferents fases del projecte per garantir un producte acabat que compleixi amb els objectius gràfics, comunicatius i expressius exigibles en l'àmbit professional, seguint en tot moment del procés les normes vigents de seguretat, salut laboral i de protecció del medi ambient”.

L'anàlisi i el debat són de gran importància a les sessions proposades: cadascuna de les activitats són debatudes en grups de quatre companys i l'alumnat analitza i transforma relats. A més a més, com ja he apuntat als objectius, les correccions del/ de la docent són de gran importància. Això implica que el concepte de realitzar controls de qualitat en

la fase d'escriptura del projecte audiovisual està present a totes les sessions programades.

COMPETÈNCIES PROFESSIONALS

“Planificar i desenvolupar totes les fases dels projectes de gràfica audiovisual mitjançant les tècniques gràfiques i estils més adequats a les especificacions narratives i tècniques prèviament determinades i amb el nivell de qualitat exigible professionalment”.

Com he apuntat anteriorment, en aquesta programació hi ha la voluntat d'establir vincles clars entre la narració, les tècniques i la representació audiovisual en les activitats que impliquen més d'un mòdul, com la que es realitza durant la sessió 11.

“Dotar el producte audiovisual dels elements persuasius, informatius i/o identificacions adequats als objectius de l'encàrrec i comunicar eficientment idees i missatges adreçats a mitjans d'informació i/o difusió diferents mitjançant els recursos del llenguatge audiovisual”.

Tal com apuntava anteriorment, conèixer els recursos narratius és imprescindible per poder comunicar correctament, sigui amb una voluntat persuasiva o informativa. Aquesta competència també es veu representada en el fet que la concepció de la narració de la proposta és àmplia. Per exemple, en una de les sessions, es planteja la reconstrucció d'una notícia televisiva, el que farà als alumnes aproximar-se a una peça audiovisual molt vinculada a la informació i que, d'entrada, pot semblar-los allunyada de la narratologia.

“Seleccionar i utilitzar les tècniques i els recursos gràfics més adients per donar solució gràfica als objectius comunicatius i expressius, formals, funcionals i tècnics d'un problema comunicatiu de l'encàrrec de projecte”.

Narració i comunicació es relacionen constantment en el cicle i és un dels conceptes més utilitzats en aquesta proposta. Per tant, al llarg d'aquestes pàgines, es tracta reiteradament de relacionar narració amb la representació i, per tant, la comunicació i expressió amb els recursos i tècniques gràfiques i audiovisuals.

“Transmetre la informació adequada amb precisió i elaborar normes d'aplicació i generar documents que facilitin la comprensió, gestió i posterior evolució del producte gràfic audiovisual”.

La relació entre comunicació i narració és imprescindible per l'alumnat d'aquest cicle i un dels pilars d'aquesta proposta. A més a més, part de les sessions estan dedicades a reflexionar i analitzar diferents obres narratives i debatre respecte a com transformar-les i fer-les evolucionar.

“Atendre adequadament les especificacions d'un encàrrec donat proposant solucions diverses de gràfica audiovisual que comuniquin eficientment idees i missatges, orientades a formats i mitjans tècnics diferents”.

El coneixement dels recursos narratius que resultaria de la realització de les sessions proposades és de gran utilitat per proposar solucions gràfiques i audiovisuals que comuniquin idees amb eficiència. L'ampli ventall d'obres narratives proposades ajuda a comprendre a l'alumnat la importància de tenir capacitat d'adaptació per poder treballar en diferents formats i els proporciona eines per fer-ho amb èxit.

METODOLOGIES I ABAST

Al llarg de les diferents activitats proposo una sèrie de metodologies (algunes, aparentment, distanciades), donant una especial importància a l'alumne com a protagonista del seu coneixement. Per tant, parteixo d'una aproximació constructivista a l'educació, una aproximació que permeti a l'alumne, com deia Jean Piaget (1978), experimentar en lloc de veure experimentar al professor (p.1). Moltes de les activitats proposades són d'escriptura creativa i sempre són acompanyades per dues eines educatives que ajuden a ampliar la mirada dels estudiants respecte al seu coneixement: el debat amb els companys i companyes i les correccions del/ de la docent enteses com un moment de conversa entre aquest i l'alumne.

Proposo també una mirada més col·lectiva al treball creatiu d'escriptura, que sempre ha estat molt vinculat a la imatge de l'escriptor o escriptora solitària. Per una banda, part de les activitats es realitzen en equip, creant narracions entre quatre alumnes, i per altra, tots els treballs individuals de cada alumne seran debatuts i analitzats per altres companys i companyes (el que he denominat a les sessions com a "debat creatiu"). La meva intenció és que l'alumnat valori, al llarg de la seva vida professional, la possibilitat d'un treball creatiu cooperatiu, en el que les opinions dels altres ajudin a millorar el resultat final de les obres que afrontin.

El treball cooperatiu em sembla essencial per alguns dels objectius que he proposat: el debat, l'anàlisi i la creació col·laborativa. Aquests objectius depenen de la interacció entre iguals, iguals que componen un grup classe heterogeni, amb diversitat d'interessos i de necessitats educatives. Aquesta trobada entre ells i elles per crear, debatre i

analitzar activitats és de gran importància perquè el seu aprenentatge sigui més ampli i no vingui exclusivament determinat pel docent.

Si aprenem a mobilitzar la capacitat de mediació que tenen els alumnes, podem convertir les nostres aules en comunitats d'aprenents on els alumnes no solament aprenen de les ajudes del professor - forçosament limitades -, sinó que també aprenen gràcies a les ajudes mútues que s'ofereixen entre ells, sota la supervisió del professor.

(Durán i Blanch, 2005, p.2)

També proposo alternar metodologies més innovadores amb altres més tradicionals. Encara que la tendència actual educativa vol allunyar-se de la classe magistral, considero que una bona utilització d'aquesta pot ser molt profitosa per l'alumnat. Per aquest motiu he plantejat les sessions com una combinació de diferents metodologies on no faig una "aposta exclusiva" per la innovació, esperant que, com sol dir-se, la virtut estigui en el punt mig.

També considero, com he apuntat anteriorment, la correcció com una eina metodològica de pes. Una vegada el docent ha corregit l'activitat de l'equip d'alumnes (o del/ de l'alumne) proposo que s'aproximi a aquests/ aquestes i analitzi els resultats. Comprendre els errors fets i els motius que hi ha darrere dels encerts pot fer que les activitats es converteixin en una part més significativa del procés d'aprenentatge. Això també pot influir positivament en l'ànim l'alumnat i la seva consideració cap al mòdul, ja que senten que hi ha una major transparència respecte a les seves avaluacions.

Finalment, en una de les sessions també s'utilitza la flipped class, atorgant a l'alumnat un major protagonisme en la seva pròpia educació i en la dels seus companys i companyes.

Espero que aquesta combinació de metodologies estimuli l'interès de l'alumne, que el / la faci sentir com a una part activa del que succeeix a la seva vida estudiantil, que

contribueixi a despertar l'emoció en ell o ella en el moment que encara la creació d'una nova peça narrativa.

ABAST

L'abast de la proposta ateny, principalment, al mòdul tractat i el seu desenvolupament dins el cicle, però crec que la seva voluntat transversal pot tenir repercussions en altres mòduls. El mòdul amb el qual més es relaciona (i comparteix activitats) és el de Llenguatge i tecnologia audiovisual. Crec que aquests dos mòduls haurien d'estar relacionats i fer projectes que impliquessin els coneixements i afectessin les programacions dels dos. Moltes de les activitats d'escriptura, tal com proposo en una de les sessions, poden servir com a punt de partida de les audiovisuals; però no només de les que impliquen gravacions, també de les que estan dedicades al muntatge (com el cas de la sessió 11).

Aquest temari proposat es basa en els continguts demanats en el currículum del mòdul.
Per més informació, vegeu annex.

1.UF 1: Principis de la narratologia.

1. El narrador i el punt de vista.

1.1. El narrador i els actors.

1.1.1. Narrador vinculat a un personatge (intradiegètic).

1.1.1.1. Narrador protagonista.

1.1.1.2. Narrador testimonial.

1.1.1.3. Els narradors múltiples.

1.1.2. Narrador extern (extradiegètic).

1.1.3. El narratori.

1.2. La focalització.

1.2.1. La mirada del focalitzador.

1.2.1.1. Focalitzador extern i intern.

1.2.1.1.1. Personatge focalitzador.

1.2.1.1.2. L'alternança de la focalització.

1.2.2. Nivells de focalització (els senyals d'acoplament).

2. Personatge i acció.

2.1. Actant i actor.

2.1.1. L'actor i l'objectiu.

2.1.2. Els personatges com a actants i com a actors.

- 2.1.3 Actors funcionals i no funcionals.
 - 2.2. Subjecte i objecte.
 - 2.3. El donador i el receptor.
 - 2.4. Ajudant i oponent.
 - 2.4.1. L'ajudant i la lluita per l'objecte.
 - 2.4.2. L'oponent i la confrontació per l'objecte.
 - 2.4.3. L'antisubjecte.
 - 2.5. El valor de la veritat: actors, aparença i les seves funcions.
3. Trama i discurs.
- 3.1. Trama principal i trames secundàries.
 - 3.2. La paradoxa i la hipòtesi.
 - 3.3. Discurs i narrador.
 - 3.4. La retòrica aristotèlica.
 - 3.4.1. Ethos, pathos i logos.
 - 3.4.2. La diègesi.
 - 3.5. Discurs, tema i la idea controladora (Robert Mckee).
 - 3.6. La progressió del discurs: la idea i la contraidea (Robert Mckee).
 - 3.7. Absència de narració i ideologia.
4. Temps.
- 4.1. Linealitat i el-lipsi.
 - 4.2. La lògica temporal del relat:
 - 4.3.2. Jerarquització cronològica de la informació: La selecció de la informació i la seva situació cronològica en la narració.
 - 4.2.1. Cronologia i l'anacronia. Analepsis i Prolepsis (Flash-back i Flash-foward).
 - 4.3. Interioritat i exterioritat del temps (cronos i kairós).
5. Espai.
- 5.1. El marc: personatge i espai.
 - 5.2. Espai i narració.

5.3. La tematització de l'espai.

5.4. Els llocs comuns (topos).

6. Els arguments universals.

6.1. La reformulació de les narracions. *La semilla inmortal* de Jordi Balló i Xavier Pérez.

6.2. Mite, imatge, al·legoria i símbol.

6.3. Els motius literaris.

6.4. El viatge de l'heroi de Joseph Campbell.

2. UF 2: Estructura narrativa.

1. Estructura i desenvolupament d'una història. Formats.

1.1. Fabula, història i text.

1.2. Els esdeveniments (alteracions).

1.2.1. Esdeveniments funcionals i no funcionals (elecció i conseqüències).

1.2.2. La confrontació.

1.2.3. Relació dels esdeveniments (causa i efecte).

1.3. El cicle narratiu.

1.3.1. Possibilitat, esdeveniments i resultat.

1.3.2. Sèries elementals i sèries complexes.

2. L'estructura clàssica en tres actes.

2.1. El plantejament:

2.1.1. Qui, on i quan.

2.1.2. La història preliminar i la importància de la primera escena.

2.1.2. El detonant.

2.1.3. Les conraintencions i l'inici de les trames secundàries.

2.1.4. El conflicte. Del detonant al primer punt de gir.

2.1.5. El primer punt de gir o l'inici de la crisi.

2.1.6. Primer punt de gir, personatges i l'objecte.

2.2. El nus:

2.2.1. Desenvolupament dramàtic i els arcs de transformació dels personatges.

2.2.2. Expectatives i abismes.

2.2.3. La fragmentació del nus (Sánchez-Escalonilla).

2.2.3. El punt mig.

2.2.4. El segon punt de gir i la proximitat de l'objecte.

2.2.5. Informació i estructura.

2.3. Desenllaç:

2.3.1. Resolució de la trama principal.

2.3.2. Resolució de les trames secundàries.

2.3.3. El clímax.

2.3.4. L'epíleg.

2.3.5. Desenllaç, tema i discurs.

2.3.6. Desenllaç i final de l'arc de transformació dels personatges.

2.3.7. Recursos narratius del desenllaç: el compte enrere, la carrera d'obstacles i l'anticlímax.

2.3.8. El viatge de l'heroi i l'estructura clàssica.

3. El llenguatge seqüencial: actes o episodis, escenes i seqüències.

3.1. L'escena i la seqüència com a peces de la narració.

3.2. Els nusos d'acció o seqüències mare.

3.3. Tractament de la seqüència:

3.3.1. Canvi, conflicte i acció de la seqüència.

3.3.2. La contraposició dels valors positius i negatius de la seqüència (Robert McKee).

3.3.3. Punt de partida i objectiu de la seqüència.

3.3.4. El muntatge i la recompensa.

3.3.4. Els cops d'efecte i l'expectativa.

3.3.5. La seqüència com a punt d'inflexió dins la trama.

4. Muntatge i ritme.

4.1. Informació i ritme. ¿Quines són les seqüències més rellevants?

4.2. Recursos narratius temporals:

4.2.1. Isocronia.

4.2.2. El·lipsi.

4.2.3. Resum.

4.2.4. Desceleració.

4.2.5. La pausa i la descripció.

4.2.6. La repetició (iteració).

5. Tipus de narracions i tècniques narratives.

5.1. Ficció i no ficció.

5.1. Ús de les tècniques narratives de la ficció en el documental.

5.2. La no ficció i la seva representació.

5.3. Veritat, veracitat i ficció.

5.2. Tipus de narracions.

5.2.1. Els diferents formats del relat.

5.2.2. Curtmetratge, migmetratge i llargmetratge.

5.2.3. Les narracions seriades.

5.3. Els gèneres.

5.3.1. Gèneres matriu: tragèdia, epopeia, comèdia, lírica, drama.

5.3.2. Gèneres purs i gèneres híbrids: intertextualitat. Tragicomèdia, melodrama, gènere heroico-còmic.

5.3.3. Subgèneres temàtics: 'western', ciència-ficció, terror, policíac, etc.

3. UF 3: Iniciació al guionatge.

1. Elaboració del guió: de la idea al guió definitiu.

- 1.1. La idea i el procés d'investigació.
- 1.2. L'arxiu de personatges.
- 1.3. L'argument i l'storyline.
- 1.4. L'escaleta i els nusos d'acció.
- 1.5. Tema i trama. De què parla el nostre guió?
- 1.6. La sinopsi.
- 1.7. El tractament cinematogràfic.

2. Guió literari i tècnic.

- 2.1. El guió tècnic i el guió literari.
 - 2.1.1. La gramàtica audiovisual.
 - 2.2.2. Del llenguatge verbal a l'audiovisual: la construcció d'imatges i sons amb paraules.

3. El moviment de la ment de l'espectador.

- 3.1. L'expectativa i la recompensa (McKee).
- 3.2. El suspens.
 - 3.2.1. L'anticipació.
 - 3.2.2. Els diferents nivells de coneixement.
 - 3.2.2.1. El trencaclosques (recerca), l'amenaça i el secret.
 - 3.2.2.2. Hitchcock i el suspens.
 - 3.2.3. L'anticipació, l'expectativa i la repetició en l'sketch humorístic.
- 3.3. L'ironia dramàtica.
- 3.4. El tractament estructural de la informació.
- 3.5. El pacte ficcional: la lògica interna del relat. Veracitat, versemblança i veritat.

4. La caracterització dels personatges:

4.1. La necessitat dramàtica.

4.1.1. L'objectiu del personatge.

4.1.2. L'estat alterat i l'estat inalterat.

4.2. La biografia del personatge.

4.3. El personatge i el seu entorn.

4.4. Els motius i les intencions. Les intencions conscients i inconscients.

4.5. El personatge, l'arc de transformació i l'estructura.

4.5.1. Les expectatives i els abismes (conflictes).

4.5.2. Els arcs de transformació.

4.5.3. La transformació i la trama.

4.6. La identificació.

4.7. Les funcions del personatge.

4.8. La presentació dels personatges.

4.7. Guions corals i guions de grup.

4.8. Arquetip i estereotip. La caracterització.

5. El text: diàlegs, narrador i veu en off.

5.1. Les funcions del diàleg.

5.2. Dialecte: diàlegs i la representació del personatge.

5.3. La veu del narrador i la veu en off.

5.4. Les possibilitats narratives del llenguatge audiovisual i l'ús dels diàlegs. Què podem explicar amb imatges i sons i sense diàlegs?

6. L'adaptació.

6.1. Les diferències narratives:

6.1.1. La literatura.

6.1.2. El teatre.

6.1.3. Els fets reals i el periodisme.

6.1.4. El còmic.

6.2. Adaptació de l'estructura.

6.3. Selecció de la informació.

6.5. Idea i discurs de l'obra original.

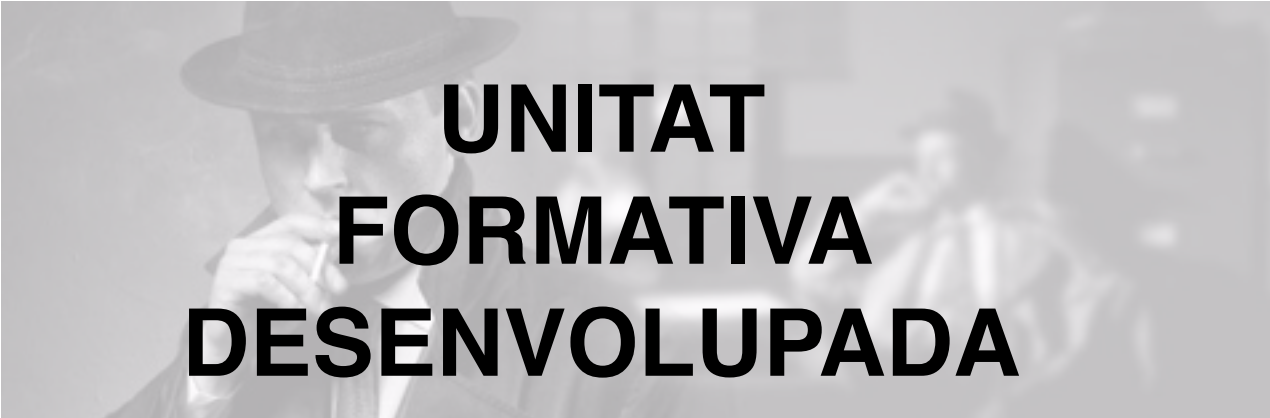
6.6. Les trames de l'obra original.

6.7. Origen de l'adaptació.

6.7.1. Històries basades en un objectiu.

6.7.2. Històries basades en un conflicte intern.

6.7.2. Històries basades en un itinerari interior.

UNITAT FORMATIVA DESENVOLUPADA

En aquesta programació proposada m'he decantat per desenvolupar les sessions que conformaren la segona unitat formativa, dedicada a l'estructura, els tipus de narracions i tècniques narratives, el ritme, el muntatge i el llenguatge seqüencial. Els seus resultats d'aprenentatge, segons el decret família de comunicació gràfica de la Generalitat de Catalunya han de ser els següents:

- Dominar el llenguatge, l'estructura i la utilització del guió a la narrativa gràfica.
- Identificar l'estructura narrativa d'una història i proposar diverses solucions d'organització gràfica.

Aquests resultats d'aprenentatge poden ser assolits de diferents maneres al llarg de les següents onze sessions. L'alumnat, tan individualment com en equip, haurà d'afrontar l'anàlisi, el debat i la creació narrativa, tan nous relats com reformulant altres ja existents. Això li donarà les eines necessàries per dominar i identificar els usos del llenguatge i l'estructura del relat i el guió.

També he tingut molt en compte els criteris d'avaluació determinats al decret:

- Comprèn, identifica i aplica de manera adequada els conceptes i termes propis de la narrativa gràfica.
- Explora diverses solucions creatives i comunicatives per a narracions gràfiques d'històries pròpies o alienes.

- Analitza amb destresa una estructura narrativa i valora la seva eficàcia.

Tots tres es veuen representats en els diferents criteris d'avaluació utilitzats en cadascuna de les sessions.

Apuntar, també, que la durada d'aquestes sessions serà de tres hores. He escollit aquest format per dos motius. Un d'ells és perquè crec que és el més adequat per aconseguir un dels objectius: que la classe funcioni com un taller d'escriptura, on hi ha temps per realitzar activitats pràctiques. L'altra és que considero que tres hores setmanals per un mòdul de 99 hores és una durada que es pot programar amb facilitat dins la complexa graella d'horaris del curs.

Finalment, afegir que, durant les sessions, el/ la docent lliurarà fitxes, relats, guions i altres documents que els/ les alumnes hauran d'utilitzar. He pressuposat que tots aquests documents seran lliurats en format digital, pel qual només farà falta un ordinador per alumne (sigui propi o del centre educatiu) per poder realitzar gran part de les activitats.

RESPECTE A LES ALTRES DUES UFS

El cos d'aquest treball és el desenvolupament de les onze sessions que conformarien la segona UF, però, abans d'exposar-les, vull apuntar alguns aspectes rellevants de les altres dues unitats formatives:

- UF 1: és la unitat més curta de les tres, una introducció a la narratologia on s'expliquen els conceptes bàsics d'aquesta. La millor manera d'aproximar-se a aquesta seria, igual que amb la segona, activitats breus que ajudin a l'estudiant a familiaritzar-se amb els conceptes més importants.
- UF 3: és la unitat més llarga, ocuparia la meitat del curs, i la que està dedicada exclusivament a l'escriptura de guió audiovisual. Aquesta és la unitat ideal per escriure activitats més llargues i complexes: el grup classe ja està familiaritzat amb diferents

formats narratius i ja ha provat diverses maneres d'explicar històries pel qual ja té un recorregut que li pot ajudar a afrontar reptes on pugui aplicar tots els continguts i dinàmiques apreses.

SESSIÓ 1

La primera sessió d'aquesta proposta estarà formada per una activitat que es dividirà en dues parts i es realitzarà amb la metodologia de la flipped class. En aquest moment del curs, l'alumnat començarà a estar familiaritzat amb la narració i amb alguns dels seus aspectes més bàsics. La primera UF del curs els i les haurà situat respecte al que és una història i els seus elements més rellevants. Per tant, amb les fonts adequades, l'alumnat podrà afrontar la preparació d'una sessió per explicar els primers continguts de la unitat formativa als seus companys.

Igualment, l'intenció final d'aquesta flipped class no és només que, entre companys, s'expliquin els continguts d'aquesta primera part de la UF, sinó que debatin els/ les components de cada equip sobre aspectes narratològics i es plantegin una aproximació a les diferents narracions basades en l'anàlisi i la trobada entre diferents idees i mirades, el que els resultarà d'ajuda per acostumar-se a argumentar.

Durant la primera part, els i les alumnes formaran grups de tres i prepararan una exposició que realitzaran durant la segona meitat de la classe. L'exposició serà l'anàlisi d'una obra narrativa (en forma audiovisual, literària o de còmic) segons els continguts tractats en la UF. La intervenció del/ de la docent durant aquesta sessió serà com a guia i subministrador dels materials amb els quals ha de treballar l'alumnat.

En la part final de la sessió, els diferents equips hauran de valorar les exposicions dels seus companys i la seva pròpia, utilitzant per fer-ho una fitxa que els serà lliurada pel/ per la docent.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Presentació de la sessió.	5 minuts.		Aula.	El/ la docent farà una breu presentació de la sessió i exposarà els elements que els diferents grups d'alumnes hauran d'analitzar en els exemples audiovisuals que projectaran.
2. Creació de la presentació.	75 minuts.	Ordinador.	Aula.	Els alumnes formaran equips de tres i rebran els materials per fer l'anàlisi i preparar la presentació.
3. Presentacions dels diferents grups d'alumnes.	85 minuts.	- Pantalla. - Projector. - Ordinador	Aula.	- Cada grup d'alumnes farà la seva presentació, que constarà del visionament o lectura de la peça narrativa i la seva anàlisi posterior. - Al final de cada presentació, haurà un temps dedicat a debatre els aspectes que formen l'anàlisi de cada grup per tota la classe i el/ la docent.
4. Avaluacions.	15 minuts.	Document avaluacions.	Aula.	El/ la docent lliurarà un document amb una sèrie d'ítems avaluatius que els diferents equips hauran d'omplir avaluant les exposicions dels seus companys.

ACTIVITAT

TÍTOL

Anàlisi narratiu.

CONTINGUTS RELACIONATS

1.1. Fabula, història i text.

1.2. Els esdeveniments (alteracions).

1.2.1. Esdeveniments funcionals i no funcionals (elecció i conseqüències).

1.2.2. La confrontació.

1.2.3. Relació dels esdeveniments (causa i efecte).

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

Tots els continguts que van ser tractats en la UF1 poden ser utilitzats per enriquir l'anàlisi.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Equips de tres alumnes exposaran, utilitzant una breu narració, els aspectes bàsics dels esdeveniments narratius i les diferències entre fabula, història i text.

METODOLOGIA

Treball cooperatiu. Flipped class.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà al llarg d'una sessió. Els equips disposaran de 75 minuts per fer l'anàlisi i preparar la presentació. A continuació, hi haurà 85 minuts per fer les presentacions i 15 per les avaluacions.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

Primera part:

- Els/ les alumnes formaran grups de tres segons les seves preferències.
- Una vegada formats, el/ la docent explicarà les pautes de l'activitat i farà una breu introducció, enumerant els aspectes narratius que es tractaran durant l'activitat.
- El/ la docent proveirà a cada equip d'una sèrie de materials (per exemple, el capítol del llibre Mieke Bal "Introducción a la narratología" dedicat als aspectes narratiu tractats durant l'activitat) on puguin trobar informació per poder diferenciar fabula, història i text i descobrir que són els esdeveniments.
- L'altre material indispensable del qual els proveirà és el d'una narració que els alumnes hauran d'analitzar aplicant els coneixements que ja tindran sobre

esdeveniments, fabula, història i text gràcies al capítol del llibre. Aquesta narració ha de ser breu, per permetre que es pugui analitzar en menys d'una hora i mitja i pot estar en quatre formats diferents: audiovisual (curtmetratge o seqüència), còmic, teatral o literari (relat en prosa). Les narracions seran repartides entre els diferents equips de manera atzarosa (no podran escollir si prefereixen el còmic o el curtmetratge).

- Una vegada hagin realitzat l'anàlisi, l'equip haurà de realitzar una presentació que exposarà davant els seus companys a classe. En aquesta exposició explicaran la seva anàlisi narrativa.

Segona part:

- Cada equip farà la presentació davant els seus companys, exposant amb l'exemple de la narració els diferents elements narratius que són tractats durant aquesta UF (fabula, història, text i esdeveniments). Abans de fer l'exposició, el grup projectarà el curtmetratge o el/ la docent lliurarà a tots els/ les alumnes una còpia del relat o còmic que serà analitzat i deixarà uns minuts (entre cinc i set) per poder llegir-los. Les presentacions seran de cinc minuts.
- Una vegada acabi cadascuna de les presentacions, hi haurà uns minuts (seran més o menys depenent de la quantitat d'equips que hi hagi) per debatre entre tota la classe els aspectes exposats durant la presentació.
- Una vegada es finalitzin les presentacions, cada grup avaluarà el treball dels altres equips segons uns ítems marcats pel/ per la docent. Seran els següents: qualitat de l'anàlisi narratiu i qualitat de l'exposició.
- Les avaluacions seran lliurades al/ a la docent al final de classe.

Tots els materials estan afegits en els annexos. Vegeu pàgina 121.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

L'únic document a lliurar és la fitxa avaluativa.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Aprendre a diferenciar entre fabula, història i text.
- Reflexionar respecte als usos dels esdeveniments narratius.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.
- Descobrir nous referents narratius.
- Treballar de manera cooperativa.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Es valorarà la profunditat de l'anàlisi narratiu.
- Es valorarà l'exposició dels elements tractats, que siguin adequats segons el text original.
- Es valorarà que els diferents punts de la presentació siguin exposats de manera clara.
- Es valorarà positivament que l'alumnat debati sobre els aspectes tractats durant les exposicions.
- Es valorarà positivament que l'equip hagi cooperat i que els seus integrants hagin estat respectuosos els uns amb els altres.
- El/ la docent tindrà en compte les avaluacions lliurades per l'alumnat, que suposaran un 33% de la nota final de l'activitat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.
- Articles, capítols de llibres, breus peces audiovisuals... material que ajudi als alumnes a comprendre que són la fabula, la història i el text i els esdeveniments narratius.
- Breus peces narratives (curtmetratge, còmic i relat).
- Pantalla i projector.
- Document avaluatiu.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Ús de diferents formats.
- La importància de l'anàlisi.

- Valorar/ descubrir precedents narratius.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- ARISTÒTIL (2013) Poética, Alemania: CreateSpace Independent Publishing Platform.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

SESSIÓ 2

La segona sessió es dividirà en dues parts. La primera estarà dedicada a una breu classe magistral per part del/ de la docent de 45 minuts (50 si tenim en compte la presentació) utilitzant diferents narracions com a suport (audiovisuals, literàries, de còmic, teatrals...). En aquesta s'exposaran els elements clau del cicle narratiu.

La segona part estarà dedicada a realitzar una activitat en la qual l'alumnat, de manera individual, treballarà amb una narració breu (per exemple, un relat) i es plantejaran les diferents possibilitats i reescriptures que li proporcionen els cicles narratius. Aquesta activitat té una segona part que es realitzarà durant la següent sessió.

Amb una activitat d'aquestes característiques, el grup classe explorarà possibilitats narratives, tindrà la possibilitat d'exercitar la seva creativitat i explorarà la part del temari dedicada als esdeveniments i el cicle narratiu utilitzant material aliè. Escollir el relat adequat, que pugui descobrir un nou autor o autora al grup classe i que sigui adequat per la seva extensió i usos narratius a la sessió, és un dels reptes que aquesta proposta planteja constantment al/ a la docent.

Per últim, durant el moment dedicat al treball (en el qual els alumnes podran comptar amb el consell i guia del/ de la docent, a l'estil dels tallers d'escriptura), els equips de l'activitat de la sessió anterior rebran la correcció d'aquesta. Com apuntava als objectius, considero que trobar l'espai dins la sessió perquè el/ la docent i l'alumnat puguin

conversar respecte a les activitats realitzades és de gran importància perquè la correcció sigui una eina didàctica i no només una puntuació a un butlletí.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Presentació de la sessió.	5 minuts.		Aula.	El/ la docent farà una breu presentació de la sessió.
2. Classe magistral.	45 minuts.	- Pantalla. - Projector. - Ordinador	Aula.	El/ la docent explicarà els aspectes més rellevants del cicle narratiu utilitzant exemples audiovisuals o literaris.
3. Presentació activitat.	5 minuts.		Aula.	- El/ la docent presentarà l'activitat i explicarà com ha de realitzar-se. - A continuació, lliurarà el material: un relat breu, còmic o guió de curtmetratge amb el qual treballaran els/ les alumnes.
4. Activitat / Correccions.	2 hores i 5 minuts.	- Ordinador.	Aula.	- Els/ les alumnes realitzaran l'activitat, que constarà de la transformació del cicle narratiu d'un relat. - Mentre aquests treballen a l'aula, els equips formats per l'activitat anterior i el/ la docent, dedicaran uns minuts a parlar de la correcció de la primera activitat. Així, el/ la docent anirà reunint-se amb cadascun dels equips i explicant-los els punts forts i a millorar de la seva anterior activitat.

ACTIVITAT

TÍTOL

Reescriptura d'una narració.

CONTINGUTS RELACIONATS

1.2. Els esdeveniments (alteracions).

- 1.2.1. Esdeveniments funcionals i no funcionals (elecció i conseqüències).
- 1.2.2. La confrontació (*canvi, elecció i confrontació*).
- 1.2.3. Relació dels esdeveniments (causa i efecte).
- 1.3. El cicle narratiu.
 - 1.3.1. Possibilitat, esdeveniments i resultat.
 - 1.3.2. Sèries elementals i sèries complexes.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

Tots els continguts que van ser tractats en la UF1 poden ser utilitzats per realitzar la reescriptura.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Cada alumne, individualment, tornarà a escriure una narració breu (en forma literària o de guió) canviant esdeveniments claus dins la seva trama.

METODOLOGIA

Treball individual.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà al llarg d'una sessió. Cada alumne disposarà de 125 minuts per fer la reescriptura.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- El/ la docent lliurarà a cada alumne un relat literari. Recomano aquesta opció, la del relat literari, per dos motius: en tractar-se d'una activitat que es realitza individualment i d'escriptura, el relat permet a l'alumne continuar escrivint sense "canviar de forma" (no hauria d'adaptar tot el relat a un guió de còmic o audiovisual). Igualment, el/ la docent

pot considerar més adequat, tenint en compte la diversitat de l'alumnat, proveir-los d'un guió de còmic, audiovisual o peça teatral.

- L'alumne llegirà el relat i escollirà una possibilitat i esdeveniment que consideri d'especial importància.
- L'alumne crearà un nou esdeveniment i reescriurà la part del relat que quedi afectada per aquest.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

L'alumne haurà de lliurar un pdf amb el relat o el guió complet segons les pautes estètiques especificades (diferents en el cas d'un relat o un guió audiovisual). Aquest haurà d'incloure una portada amb les seves dades d'identificació.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Reflexionar respecte als usos dels esdeveniments narratius.
- Aproximar-se creativament a l'escriptura i la creació d'històries.
- Descobrir/ valorar nous referents narratius.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Es valorarà la creativitat aplicada a la possibilitat i esdeveniments del relat transformats.
- Es valorarà l'estil narratiu (que sigui acurat).
- Es valorarà la coherència final del nou relat reescrit.
- Es valorarà positivament la presentació de l'activitat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.
- Breus peces narratives (curtmetratge, còmic i relat). En el cas d'aquesta activitat, recomano el relat literari per facilitar el treball a l'alumnat.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Valoració de la classe magistral.
- Valorar/ descobrir precedents narratius.
- El valor de les correccions.
- Fomentar la creativitat.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- SÁNCHEZ-ESCALONILLA, ANTONIO (2001) Estrategias de guión cinematográfico, Barcelona: Ed.Planeta.
- FIELD, SYD (1995) El libro del guión, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- FIELD, SYD (1995) El manual del guionista, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

SESSIÓ 3

La tercera sessió estarà formada per dues activitats diferents. La primera és una segona part de l'activitat realitzada durant la sessió passada, en la qual l'alumnat, individualment, reescribia una narració breu. Així, se li dóna al grup classe la sensació que el que realitzen un dia pot acabar determinant el que faran el següent. Això ajuda a dotar de continuïtat al mòdul i a establir relació entre uns continguts i altres.

Durant els primers trenta-cinc minuts de classe, l'alumnat s'organitzarà en equips de tres i comentaran els canvis que van realitzar en el relat original que els va ser lliurat durant la sessió passada. Compararan les decisions narratives preses i comentaran, entre ells i elles, que els sembla més interessant dels nous relats que han creat. Abans de finalitzar aquest debat creatiu, cada alumne haurà d'omplir una breu fitxa que els haurà lliurat el/ la docent on podran exposar les seves conclusions. Una activitat com aquesta ajuda que l'alumnat comparteixi i exposi les seves obres i a tenir la voluntat de tenir en compte altres opinions, el qual els pot servir de gran ajuda en el futur.

La segona meitat de la sessió estarà dedicada a fer una primera aproximació a l'estructura narrativa. El mateix equip de tres alumnes haurà de plantejar una nova estructura o pel relat original amb el qual van treballar durant la sessió passada o per un nou relat lliurat pel/ per la docent. Una vegada canviïn l'estructura, hauran d'escriure un breu text explicant perquè han optat per aquesta nova ordenació del relat i quins canvis suposa en la percepció del lector/ espectador.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Presentació de la sessió i de la primera activitat.	5 minuts.		Aula.	El/ la docent farà una breu presentació de la sessió.
2. Activitat 1.	30 minuts.	Ordinador.	Aula.	L'alumnat formarà equips de tres i exposaran i debatran les seves activitats de la sessió anterior.
3. Presentació activitat 2.	5 minuts.		Aula.	El/ la docent presentarà l'activitat i explicarà com ha de realitzar-se.
4. Activitat 2.	2 hores i 20 minuts.	Ordinador.	Aula.	Els alumnes realitzaran l'activitat, que constarà de la reordenació de l'estructura d'un relat i la seva posterior anàlisi.

ACTIVITAT 1

TÍTOL

Reescriptura d'una narració, part 2: debat creatiu.

CONTINGUTS RELACIONATS

1.2. Els esdeveniments (alteracions).

1.2.1. Esdeveniments funcionals i no funcionals (elecció i conseqüències).

1.2.2. La confrontació (*canvi, elecció i confrontació*).

1.2.3. Relació dels esdeveniments (causa i efecte).

1.3. El cicle narratiu.

1.3.1. Possibilitat, esdeveniments i resultat.

1.3.2. Sèries elementals i sèries complexes.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

Tots els continguts que van ser tractats en la UF1 poden ser utilitzats per realitzar la reescriptura.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

L'alumnat formarà equips de tres i comentaran els canvis que van introduir dins el relat escrit durant la sessió passada. Compararan les decisions narratives preses i comentaran, entre ells i elles, que els sembla més interessant dels seus nous relats.

METODOLOGIA

Treball cooperatiu. Debat.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà durant els primers trenta-cinc minuts de la sessió.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- L'alumnat s'organitzarà en grups de tres.
- Els/ les diferents alumnes debatran les decisions narratives preses en el relat que van reescriure durant l'anterior sessió.
- Després del debat, cada alumne haurà d'omplir una fitxa lliurada pel/ per la docent.

Per la fitxa, vegeu annexos pàgina 122.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

L'únic document a lliurar és la fitxa avaluativa.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Reflexionar respecte als usos dels esdeveniments narratius.
- Aproximar-se creativament a l'escriptura i la creació d'històries.
- Valorar el treball cooperatiu creatiu i el debat com a eina d'aprenentatge.

CRITERIS D'AVUACIÓ

L'únic material avaluable resultant de l'activitat és la fitxa, motiu pel qual es valorarà la capacitat de l'alumne per exposar els punts demanats en aquesta. Igualment, el principal objectiu de l'activitat és crear un ambient obert al diàleg i la creativitat més que aconseguir nous materials avaluables, pel qual recomano no donar un pes d'importància a les fitxes, ja que la seva funció és, senzillament, que els alumnes puguin ordenar les seves idees una vegada han finalitzat el debat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Valorar/ descobrir precedents narratius.
- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Entendre la creació artística com un procés col·laboratiu.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducció a la narratologia, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- SÁNCHEZ-ESCALONILLA, ANTONIO (2001) Estrategias de guión cinematográfico, Barcelona: Ed.Planeta.
- FIELD, SYD (1995) El libro del guión, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- FIELD, SYD (1995) El manual del guionista, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

ACTIVITAT 2

TÍTOL

Transformació estructural.

CONTINGUTS RELACIONATS

2. L'estructura clàssica en tres actes.

2.1. El plantejament:

2.1.1. Qui, on i quan.

2.1.2. El detonant o incident provocador.

2.1.3. Obstacles i l'inici de les trames secundàries.

2.1.4. El conflicte.

2.1.5. El primer punt de gir o l'inici de la crisi.

2.2. El nus:

2.2.1. Exposició i arcs de transformació dels personatges.

2.2.2. Els contratemps que separen al personatge de l'objectiu.

2.2.3. El punt mig.

2.2.4. El segon punt de gir.

2.3. Desenllaç:

2.3.1. Resolució de la trama principal.

2.3.2. Resolució de les trames secundàries.

2.3.3. El clímax.

2.3.4. L'epíleg.

2.3.5. Desenllaç, tema i discurs.

2.3.6. Desenllaç i final de l'arc de transformació del personatge.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

UF1: 2. Personatge i acció.

- 2.1. Actant i actor.
 - 2.1.1. L'actor i l'objectiu.
 - 2.1.2. Els personatges com a actants i com a actors.
 - 2.1.3 Actors funcionals i no funcionals.
- 2.2. Subjecte i objecte.
- 2.3. El donador i el receptor.
- 2.4. Ajudant i oponent.
 - 2.4.1. L'ajudant i la lluita per l'objecte.
 - 2.4.2. L'oponent i la confrontació per l'objecte.
 - 2.4.3. L'antisubjecte.
- 2.5. El valor de la veritat: actors, aparença i les seves funcions.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

L'alumnat, en equips de tres, reescriurà un relat reestructurant-lo. A continuació, hauran de justificar aquesta nova estructuració (i la nova percepció que té el lector/ espectador al veure'l o llegir-lo).

METODOLOGIA

Treball cooperatiu.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà durant la segona part de la sessió. Els equips disposaran de 140 minuts per reescriure i reestructurar el relat i analitzar les característiques de cada bloc de la seva estructura.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- Els/ les alumnes estaran ja en grups de tres formats durant l'activitat anterior.

- El/ la docent explicarà les pautes de l'activitat i farà una breu introducció. Després lliurarà els relats o guions als equips.
- Els equips reescriuran el relat plantejant-se una nova ordenació dels esdeveniments narratius. Això implicarà no només canviar l'ordre d'aquests, sinó reescriure algunes parts per dotar a aquests canvis de naturalitat i coherència.
- Mentre reescriuen el text, els/ les alumnes hauran de justificar la nova estructura amb un breu document (una o dues pàgines). En aquest mateix document hauran d'explicar quina creuen que ha de ser la nova percepció que tindrà el lector/a o espectador/a davant aquesta narració.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

L'equip de tres alumnes haurà de lliurar un sol pdf amb el relat reescrit segons les pautes estètiques especificades. Aquest haurà d'incloure una portada amb les dades d'identificació dels tres alumnes.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Aprendre les funcions bàsiques de l'estructura (primera aproximació).
- Reflexionar respecte l'importància de l'estructura dins la narració.
- Estimular la seva creativitat aplicada a la narració.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.
- Descobrir nous referents narratius.
- Treballar de manera cooperativa.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Es valorarà l'argumentació del canvi estructural del relat.
- Es valorarà l'estil narratiu (que sigui acurat).
- Es valorarà la coherència final del nou relat reescrit.
- Es valorarà positivament la presentació de l'activitat.
- Es valorarà positivament que els diferents punts de l'argumentació siguin exposats de manera clara.

- Es valorarà positivament que l'alumnat debati sobre els aspectes tractats durant la redacció de la nova història i el text analític.
- Es valorarà positivament que l'equip hagi cooperat i que els seus integrants hagin estat respectuosos uns amb els altres.

RECURSOS NECESSARIS

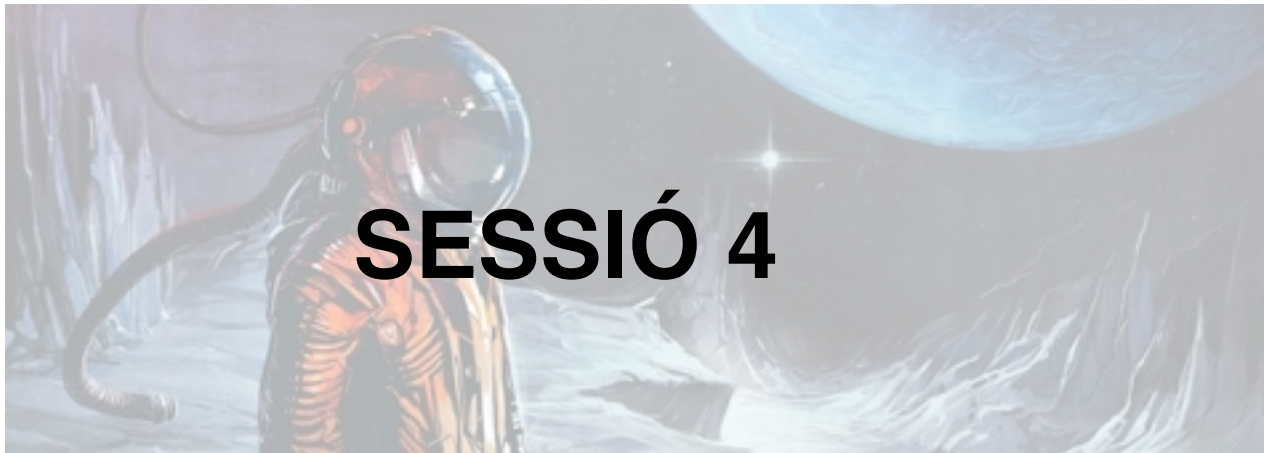
- Ordinadors amb accés a internet.
- Relat (lliurat per/ per la docent durant la sessió anterior).

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Valorar/ descobrir precedents narratius.
- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Entendre la creació artística com un procés col·laboratiu.
- Fomentar la creativitat.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- SÁNCHEZ-ESCALONILLA, ANTONIO (2001) Estrategias de guión cinematográfico, Barcelona: Ed.Planeta.
- FIELD, SYD (1995) El libro del guión, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- FIELD, SYD (1995) El manual del guionista, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

Aquesta sessió estarà formada per una breu classe magistral, una activitat de treball cooperatiu i un debat. El treball cooperatiu i el debat estaran relacionats amb el visionament d'una pel·lícula que es projectarà durant una hora i mitja de la classe i que servirà per aproximar l'alumnat a l'anàlisi d'una peça més llarga del que estan habituats (durant la resta de la UF, a excepció d'una altra sessió, les peces analitzades i treballades/ transformades seran breus, relats literaris i seqüències audiovisuals).

La primera mitja hora de sessió serà una classe magistral on s'explicaran els diferents elements que formen cadascun dels actes de l'estructura clàssica (plantejament, nus i desenllaç). Una vegada l'alumnat conegui aquests elements, hauran d'organitzar-se en equips de tres i rebran una fitxa per part del/ de la docent on apareixen tots aquests enumerats; a continuació, començarà a projectar-se la pel·lícula. Aquesta haurà de ser un títol exemplar respecte a l'ús que fa de l'estructura clàssica i tenir una duració aproximada de 90 minuts.

Durant la projecció, els alumnes hauran d'anar prenent notes per omplir les fitxes segons el que veuen a la pantalla. En finalitzar cada acte (primer el plantejament, segon el nus i tercer el desenllaç), els tres membres del grup disposaran de deu minuts per decidir quins són els elements que formen cada acte i omplir la part de la fitxa corresponent. Després, es debatrà durant cinc minuts entre tot el grup classe sobre aquests elements. Per tant, primer veuran el plantejament sencer i els equips disposaran de deu minuts per omplir la part de la fitxa corresponent i cinc per debatre els resultats amb tot el grup

classe, a continuació veuran el nus i tornaran a omplir la part de la fitxa i debatre, i finalment faran la mateixa operació amb el desenllaç. En finalitzar la sessió l'alumnat haurà realitzat una anàlisi estructural d'un llargmetratge.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Presentació de la sessió i pel·lícula.	5 minuts.		Aula.	El/ la docent farà una breu presentació de la sessió i de la pel·lícula que es projectarà.
2. Classe magistral.	35 minuts.	<ul style="list-style-type: none"> - Pantalla. - Projector. - Ordinador 	Aula.	El/ la docent explicarà els elements més rellevants dels diferents actes de l'estructura clàssica amb el suport de relats breus literaris o curtsmetratges.
3. Inici de l'activitat	5 minuts.		Aula.	<ul style="list-style-type: none"> - El/ la docent presentarà l'activitat i explicarà com ha de realitzar-se. - L'alumnat formarà equips de tres. - A continuació, el/ la docent lliurarà la fitxa.
4. Projectió del plantejament.	30 minuts (les duracions dels diferents actes són aproximades).	<ul style="list-style-type: none"> - Pantalla. - Projector. - Ordinador 	Aula.	L'alumnat farà un visionament del plantejament de la pel·lícula mentre pren anotacions.
5. Debat intern de l'equip.	10 minuts.		Aula.	Cada equip debatrà i omplirà la part de la fitxa dedicada al plantejament de la pel·lícula.
6. Debat.	5 minuts.		Aula.	L'alumnat exposarà i debatrà respecte a quins són els elements que componen el plantejament.
4. Projectió del nus.	40 minuts (les duracions dels diferents actes són aproximades).	<ul style="list-style-type: none"> - Pantalla. - Projector. - Ordinador 	Aula.	L'alumnat farà un visionament del nus de la pel·lícula mentre pren anotacions.
5. Debat intern de l'equip.	10 minuts.		Aula.	Cada equip debatrà i omplirà la part de la fitxa dedicada al nus de la pel·lícula.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
6. Debat.	5 minuts.		Aula.	L'alumnat exposarà i debatrà respecte a quins són els elements que componen el nus.
4. Projectió del desenllaç.	20 minuts (les duracions dels diferents actes són aproximades).	- Pantalla. - Projector. - Ordinador	Aula.	L'alumnat farà un visionament del desenllaç de la pel·lícula mentre pren anotacions.
5. Debat intern de l'equip.	10 minuts.		Aula.	Cada equip debatrà i omplirà la part de la fitxa dedicada al desenllaç de la pel·lícula.
6. Debat.	5 minuts.		Aula.	L'alumnat exposarà i debatrà respecte a quins són els elements que componen el desenllaç.

ACTIVITAT

TÍTOL

Anàlisi estructural.

CONTINGUTS RELACIONATS

2. L'estructura clàssica en tres actes.

2.1. El plantejament:

2.1.1. Qui, on i quan.

2.1.2. El detonant o incident provocador.

2.1.3. Obstacles i l'inici de les trames secundàries.

2.1.4. El conflicte.

2.1.5. El primer punt de gir o l'inici de la crisi.

2.2. El nus:

2.2.1. Exposició i arcs de transformació dels personatges.

2.2.2. Els contratemps que separen al personatge de l'objectiu.

2.2.3. El punt mig.

2.2.4. El segon punt de gir.

2.3. Desenllaç:

2.3.1. Resolució de la trama principal.

2.3.2. Resolució de les trames secundàries.

2.3.3. El clímax.

2.3.4. L'epíleg.

2.3.5. Desenllaç, tema i discurs.

2.3.6. Desenllaç i final de l'arc de transformació del personatge.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

Tots els continguts que van ser tractats en la UF1 poden ser utilitzats per realitzar l'anàlisi.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

L'alumnat, en equips de tres, analitzarà els tres actes d'una pel·lícula segons l'estructura clàssica. A continuació, el grup classe debatrà sobre les diferents anàlisis que han realitzat.

METODOLOGIA

- Treball cooperatiu.
- Debat.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà al llarg d'una sessió, durant la qual s'alternarà el visionament de cadascun dels actes de la pel·lícula amb la posterior anàlisi i debat. Cada acte de la pel·lícula durarà aproximadament trenta minuts i vindrà seguit de l'anàlisi (10 minuts) i el debat (5 minuts). El temps total de l'activitat és de 135 minuts.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- Els/ les alumnes s'organitzaran en grups de tres.
- El/ la docent explicarà les pautes de l'activitat i farà una breu introducció.
- El/ la docent proveirà a cada equip d'una fitxa amb l'enumeració dels diferents elements que formen cada acte de la pel·lícula.
- Visionament del plantejament, seguit del debat intern de l'equip de tres persones. Hauran d'omplir la part corresponent al plantejament de la fitxa, decidint quins són els elements claus d'aquest.
- Debat del grup classe sobre els elements que formen l'acte del plantejament.
- Visionament del nus, seguit del debat intern de l'equip de tres persones. Hauran d'omplir la part corresponent al nus de la fitxa, decidint quins són els elements claus d'aquest.
- Debat del grup classe sobre els elements que formen l'acte del nus.
- Visionament del desenllaç, seguit del debat intern de l'equip de tres persones. Hauran d'omplir la part corresponent al desenllaç de la fitxa, decidint quins són els elements claus d'aquest.
- Debat del grup classe sobre els elements que formen l'acte del desenllaç.

Per llegir la fitxa, vegeu annexos pàgina 123.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

L'equip de tres alumnes haurà de lliurar la fitxa degudament complementada.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Aprendre les funcions i característiques bàsiques de l'estructura clàssica.
- Reflexionar respecte a la importància de l'estructura dins la narració.
- Descobrir/ valorar nous referents narratius.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.
- Treballar de manera cooperativa.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Es valoraran les aportacions que facin els/ les diferents alumnes a classe: el seu contingut, l'interès per debatre, la seva capacitat per argumentar i la seva coherència durant l'exposició de les seves idees.
- Es valorarà que la fitxa estigui degudament complimentada amb idees adequades, clares i concises.
- Es valorarà positivament que l'alumnat debati sobre els aspectes tractats durant les exposicions.
- Es valorarà positivament que l'equip hagi cooperat i que els seus integrants hagin estat respectuosos els uns amb els altres.

RECURSOS NECESSARIS

- Fitxa dels recursos narratius de l'estructura clàssica.
- Ordinador i projector pel visionament de la pel·lícula.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Valoració de la classe magistral.
- Valorar/ descobrir precedents narratius.
- La importància de l'anàlisi narratiu.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- SÁNCHEZ-ESCALONILLA, ANTONIO (2001) Estrategias de guión cinematográfico, Barcelona: Ed.Planeta.
- FIELD, SYD (1995) El libro del guión, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- FIELD, SYD (1995) El manual del guionista, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

SESSIÓ 5

Aquesta sessió es dividirà en dues parts, una primera dedicada a l'escriptura creativa i una segona, més breu, al debat. L'activitat és l'escriptura d'un guió de curtmetratge en parelles, però amb una particularitat relacionada amb l'estructura clàssica. El/ la docent lliurarà a cada parella l'escena d'un guió (la mateixa per tot el grup classe) i demanarà que completin la resta del guió, utilitzant la seva creativitat, amb una condició: per a una tercera part de les parelles aquesta escena serà el desenllaç de la història, per a una altra tercera part el nus i per l'altra, el plantejament. Així, per exemple, per a les parelles que l'escena sigui el desenllaç, hauran d'escriure el plantejament i el nus.

Aquesta activitat suposa un doble repte: per una part, els/ les alumnes hauran de trobar dins de l'escena els elements propis de cadascun dels actes i per una altra escriure una història coherent partint d'aquests.

Aquesta serà una primera aproximació a l'escriptura de guions per l'alumnat del cicle i pot ser de gran utilitat per fer una transició d'una aproximació més àmplia a la narrativa (relat literari, guió audiovisual, còmic...) a una més concreta (guió audiovisual). Per aquest motiu recomano utilitzar, en aquest cas, l'escena d'un guió cinematogràfic en lloc d'un còmic o un relat literari.

Una vegada han finalitzat l'escriptura, els/les alumnes tindran dos debats creatius diferents:

- Primer, parlaran amb altres companys i companyes que partien del mateix acte dins de l'estructura (per exemple, pels/ per les que l'escena lliurada pel/ per la docent era el nus) i compararan els guions creats.
- Segon, faran el mateix amb companys i companyes que hagin partit de diferents actes.

Proposo agrupar el grup classe en grups de tres (com els actes de l'estructura) alumnes per fer cadascun d'aquests debats.

Per tant, aquesta sessió serà una primera aproximació pràctica a l'estructura clàssica dels relats després d'un primer contacte teòric durant la sessió anterior. Els/ les alumnes ja coneixeran els elements claus de cadascun dels actes

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Presentació de la sessió i l'activitat.	5 minuts.		Aula.	<ul style="list-style-type: none"> - El/ la docent farà una breu presentació de la sessió i explicarà les pautes per realitzar l'activitat. - L'alumnat s'organitzarà en parelles i el/ la docent els lliurarà l'escena del guió (mentre ho fa, especificarà a cada parella a quin acte pertany aquesta).
2. Activitat.	115 minuts.	Ordinador.	Aula.	Les parelles escriuran el guió.
3. Activitat: debat creatiu.	30 minuts.	Ordinador.	Aula.	L'alumnat s'organitzarà en grups de tres i debatrà respecte als guions que han realitzat.
4. Activitat: debat creatiu.	30 minuts.	Ordinador.	Aula.	L'alumnat s'organitzarà en grups de tres i debatrà respecte als guions que han realitzat.

ACTIVITAT

TÍTOL

Mutació estructural.

CONTINGUTS RELACIONATS

2. L'estructura clàssica en tres actes.

2.1. El plantejament:

2.1.1. Qui, on i quan.

2.1.2. La història preliminar i la importància de la primera escena.

2.1.2. El detonant.

2.1.3. Les conraintencions i l'inici de les trames secundàries.

2.1.4. El conflicte. Del detonant al primer punt de gir.

2.1.5. El primer punt de gir o l'inici de la crisi.

2.1.6. Primer punt de gir, personatges i l'objecte.

2.2. El nus:

2.2.1. Desenvolupament dramàtic i els arcs de transformació dels personatges.

2.2.2. Expectatives i abismes.

2.2.3. La fragmentació del nus (Sánchez-Escalonilla).

2.2.3. El punt mig.

2.2.4. El segon punt de gir i la proximitat de l'objecte.

2.3. Desenllaç:

2.3.1. Resolució de la trama principal.

2.3.2. Resolució de les trames secundàries.

2.3.3. El clímax.

2.3.4. L'epíleg.

2.3.5. Desenllaç, tema i discurs.

2.3.6. Desenllaç i final de l'arc de transformació dels personatges.

2.3.7. Recursos narratius del desenllaç: el compte enrere, la carrera d'obstacles i l'anticlímax.

2.3.8. El viatge de l'heroi i l'estructura clàssica.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

Tots els continguts que van ser tractats en la UF1 poden ser utilitzats per realitzar l'escriptura.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Escriure d'un guió en parelles partint d'una escena lliurada pel/ per la docent (hauran de completar el guió) amb la particularitat que aquesta escena serà part d'un acte de l'estructura clàssica (el plantejament, el nus o el desenllaç).

METODOLOGIA

- Treball cooperatiu.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà al llarg de 115 minuts.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- Els/ les alumnes, organitzats en parelles, rebran l'escena per part del/ de la docent.
- El/ la docent, li dirà a cada parella si l'escena serà el plantejament, el nus o el desenllaç del seu guió.
- La parella analitzarà l'escena i farà una recerca dels recursos narratius de l'acte del qual parteixen.

- La parella escriurà el guió complet segons si la seva escena és el plantejament, nus o desenllaç del relat.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

Cada parella lliurarà un pdf amb el guió complet segons les pautes estètiques especificades. Aquest haurà d'incloure una portada amb les dades d'identificació dels dos alumnes.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Aprendre les funcions bàsiques de l'estructura clàssica.
- Aprendre a fer usos creatius dels diferents aspectes que formen els actes de l'estructura clàssica.
- Reflexionar respecte a la importància de la coherència dins els relat.
- Reflexionar respecte a la importància de l'estructura dins la narrativa.
- Estimular la seva creativitat aplicada a la narració.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.
- Descobrir nous referents narratius.
- Treballar de manera cooperativa.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Es valorarà que l'alumne diferenciï correctament el plantejament, el nus i el desenllaç i els recursos que formen cadascun d'aquests.
- Es valorarà l'habilitat de l'alumne per donar coherència al relat partint de qualsevol dels tres actes de l'estructura clàssica.
- Es valorarà l'estil narratiu (que sigui acurat).
- Es valorarà positivament la presentació de l'activitat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Entendre la creació artística com un procés col·laboratiu.
- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Transversalitat.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- ARISTÒTIL (2013) Poética, Alemania: CreateSpace Independent Publishing Platform.
- SÁNCHEZ-ESCALONILLA, ANTONIO (2001) Estrategias de guión cinematográfico, Barcelona: Ed.Planeta.
- FIELD, SYD (1995) El libro del guión, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- FIELD, SYD (1995) El manual del guionista, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

ACTIVITAT 2

TÍTOL

Mutació estructural, part 2: debat creatiu.

CONTINGUTS RELACIONATS

2. L'estructura clàssica en tres actes.

2.1. El plantejament:

- 2.1.1. Qui, on i quan.
- 2.1.2. La història preliminar i la importància de la primera escena.
- 2.1.2. El detonant.
- 2.1.3. Les conrstraintencions i l'inici de les trames secundàries.
- 2.1.4. El conflicte. Del detonant al primer punt de gir.
- 2.1.5. El primer punt de gir o l'inici de la crisi.
- 2.1.6. Primer punt de gir, personatges i l'objecte.

2.2. El nus:

- 2.2.1. Desenvolupament dramàtic i els arcs de transformació dels personatges.
- 2.2.2. Expectatives i abismes.
- 2.2.3. La fragmentació del nus (Sánchez-Escalonilla).
- 2.2.3. El punt mig.
- 2.2.4. El segon punt de gir i la proximitat de l'objecte.

2.3. Desenllaç:

- 2.3.1. Resolució de la trama principal.
- 2.3.2. Resolució de les trames secundàries.
- 2.3.3. El clímax.
- 2.3.4. L'epíleg.
- 2.3.5. Desenllaç, tema i discurs.
- 2.3.6. Desenllaç i final de l'arc de transformació dels personatges.
- 2.3.7. Recursos narratius del desenllaç: el compte enrere, la carrera d'obstacles i l'anticlímax.
- 2.3.8. El viatge de l'heroi i l'estructura clàssica.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

Tots els continguts que van ser tractats en la UF1 poden ser utilitzats per realitzar l'anàlisi.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

L'alumnat formarà equips de tres i comentaran entre ells i elles els diferents relats que han creat i les seves característiques narratives.

METODOLOGIA

Treball cooperatiu. Debat.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà durant l'última hora de sessió. Cadascun dels dos debats durarà mitja hora.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- El grup classe s'organitzarà en grups de tres. Els/ les integrants del grup han hagut d'escriure el guió partint de què l'escena lliurada pel docent pertanyia al mateix acte de l'estructura clàssica.
- Els/ les diferents alumnes debatran respecte a les decisions narratives presses.
- Després del debat, cada alumne haurà d'omplir una fitxa lliurada pel/ per la docent.
- Una vegada el primer debat finalitzi, després de mitja hora, el grup classe tornarà a organitzar-se en grups de tres, però aquesta vegada cada integrant haurà d'haver partit d'un acte de l'estructura clàssica diferent (un o una pel plantejament, altre/ altra pel nus i el mateix respecte al desenllaç).
- Els/ les diferents alumnes debatran respecte a les decisions narratives presses.
- Després del debat, cada alumne haurà d'omplir una fitxa lliurada pel/ per la docent.

Per llegir la fitxa, vegeu annexos pàgina 124.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

Els documents a lliurar són les dues fitxes avaluatives.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Aprendre les funcions bàsiques de l'estructura clàssica.
- Reflexionar respecte a la importància de la coherència dins els relat.
- Reflexionar respecte a la importància de l'estructura dins la narrativa.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.
- Valorar el treball cooperatiu creatiu i el debat com a eina d'aprenentatge.

CRITERIS D'AVUACIÓ

L'únic material avaluable resultant de l'activitat és la fitxa, motiu pel qual es valorarà la capacitat de l'alumne per exposar els punts demanats en aquesta. Igualment, el principal objectiu de l'activitat és crear un ambient obert al diàleg i la creativitat més que aconseguir nous materials avaluables, pel qual recomano no donar un pes de gran importància a les fitxes, ja que la seva funció és, senzillament, que els alumnes puguin ordenar les seves idees una vegada han finalitzat el debat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Entendre la creació artística com un procés col·laboratiu.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducció a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.

- SÁNCHEZ-ESCALONILLA, ANTONIO (2001) Estrategias de guión cinematográfico, Barcelona: Ed.Planeta.
- FIELD, SYD (1995) El libro del guión, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- FIELD, SYD (1995) El manual del guionista, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

SESSIÓ 6

La setena sessió estarà dedicada al llenguatge seqüencial. Constarà, primer, d'una classe magistral en què, amb el suport de la projecció d'una sèrie de seqüències, es farà una anàlisi d'aquestes i dels aspectes de major importància relacionats amb el llenguatge seqüencial.

Una vegada finalitzi aquesta part, l'alumnat, en grups de tres, haurà de fer una activitat d'escriptura creativa. Aquesta activitat serà de gran importància per a la resta de sessions d'aquesta unitat formativa, ja que serà utilitzada per fer dues reescriptures en diferents claus narratives.

L'activitat serà la creació d'una seqüència amb desenvolupament dramàtic complet a partir de la sinopsi d'una narració (pel·lícula, sèrie, còmic, novel·la) que el/ la docent lliurarà a l'equip. L'equip haurà de llegir la sinopsi i escollir, d'entre tots els nusos d'acció que trobaran, desenvolupar un en forma de seqüència. Aquest nus d'acció (o situació cabdal dins el relat) haurà de tenir les característiques explicades prèviament durant la classe magistral. La forma definitiva del treball hauria de ser audiovisual, per anar familiaritzant al grup classe amb aquest format que serà el més utilitzat durant la segona part del mòdul.

També suggereixo que aquesta activitat sigui l'inici d'una relació transversal amb el mòdul de Llenguatge i tecnologia audiovisual, ja que aquest serà el primer guió que realitzin els/les alumnes i podria servir com a base per a una gravació. Això suposaria que el grup classe hauria de ser conscient d'aquest fet mentre escriu el guió (i el/ la

docent en el moment de lliurar la sinopsi), per adaptar la seva creació narrativa a les seves possibilitats pressupostàries, o el que és el mateix: si volen poder gravar el seu guió, val més que aquest no requereixi mitjans que no estiguin al seu abast.

Finalment, durant el moment dedicat al treball (en el qual els alumnes podran comptar amb el consell i guia del/ de la docent, a l'estil dels tallers d'escriptura), els equips de l'activitat de la sessió anterior rebran la correcció d'aquesta.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Classe magistral: la seqüència.	30 minuts.	- Pantalla. - Projector. - Ordinador	Aula.	Analitzant diverses seqüències que seran projectades (per exemple, tres), el/ la docent explicarà la diferència entre escena i seqüència, els nusos d'acció i com es realitza el tractament d'aquestes.
2. Presentació de l'activitat.	5 minuts.	- Ordinador..	Aula.	- L'alumnat s'organitzarà en equips de tres persones per realitzar l'activitat. - El/ la docent presentarà l'activitat que hauran de realitzar i lliurarà les fitxes de personatge.
3. Activitat.	2 hores i 25 minuts.	- Ordinador.	Aula.	- Els diferents equips escriuran la seqüència. - Mentre aquests treballen a l'aula, els grups formats per l'activitat anterior i el/ la docent, dedicaran uns minuts a parlar de la correcció d'activitats de sessions anteriors. Així, el/ la docent anirà reunint-se amb cadascun dels grups i explicant-los els punts forts i a millorar de la seva anterior activitat.

ACTIVITAT

TÍTOL

Espectura d'una seqüència.

CONTINGUTS RELACIONATS

3.1. El llenguatge audiovisual com a llenguatge seqüencial: L'escena i la seqüència.

3.2. Els nusos d'acció.

3.3. Tractament de la seqüència:

3.3.1. Canvi, conflicte i acció de la seqüència.

3.3.2. La contraposició dels valors positius i negatius de la seqüència.

3.3.3. Punt de partida i objectiu de la seqüència.

3.3.4. Els cops d'efecte i l'expectativa.

3.3.5. La seqüència com a punt d'inflexió dins la trama.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

UF1: 2. Personatge i acció.

2.1. Actant i actor.

2.1.1. L'actant com a motor de la narració.

2.1.2. Els personatges com a actants i com a actors.

2.2. Subjecte, funció i objecte.

2.3. El donador i el receptor.

2.3.1. El donador i l'abstracció

2.3.2. El receptor i el subjecte.

2.4. Ajudant i oponent.

2.4.1. L'ajudant i el donador.

2.4.2. L'oponent i l'objectiu.

2.5. El valor de la veritat: actors, aparença i les seves funcions.

2.6. Objecte i antisubjecte: diferents objectes oposats.

2.7. Les competències del subjecte: determinació, poder i coneixement.

2.7.1. Competències i oposicions d'interessos.

2.8. Relacions entre els actors: psicològiques o ideològiques.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

L'alumnat formarà equips de tres persones. El/ la docent lliurarà a l'equip la sinopsi d'una narració. Entre els quatre alumnes hauran de plantejar una seqüència (amb desenvolupament dramàtic) d'entre tots els nusos d'acció del relat.

METODOLOGIA

- Treball cooperatiu.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà al llarg d'una sessió, durant dues hores i vint-i-cinc minuts.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- Els/ les alumnes formaran grups de tres segons les seves preferències.
- Una vegada formats, el/ la docent explicarà les pautes de l'activitat
- A continuació, lliurarà a cada equip la sinopsi de l'obra narrativa.
- Els alumnes hauran d'analitzar la sinopsi i escollir el moment de la narració que convertiran en seqüència.
- A continuació, l'equip haurà de plantejar la seqüència amb el seu desenvolupament dramàtic.
- El següent pas serà l'escriptura de la seqüència.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

L'equip de tres alumnes haurà de lliurar un sol pdf amb el guió complet de la seqüència segons les pautes especificades. Aquest haurà d'incloure una portada amb les dades d'identificació dels tres alumnes.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Distingir els elements que formen la seqüència.

- Aprendre a utilitzar els recursos narratius per fer el tractament d'una seqüència.
- Plantejar l'entorn i conflicte dramàtic de la seqüència.
- Treballar de manera cooperativa.

CRITERIS D' AVALUACIÓ

- Es valorarà el tractament fet de la seqüència i el seu desenvolupament dramàtic.
- Es valorarà l'elaboració de l'entorn i conflicte dramàtic de la seqüència.
- Es valorarà positivament que les accions dels personatges siguin coherents amb les característiques que es plantegen a la sinopsi.
- Es valorarà positivament que l'equip hagi cooperat i que els seus integrants hagin estat respectuosos uns amb els altres.
- Es valorarà positivament la presentació de l'activitat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Valoració de la classe magistral.
- Fomentar la creativitat.
- Entendre la creació com un procés col·laboratiu.
- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Descobrir referents narratius.
- Transversalitat.
- El valor de les correccions.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.

- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- ARISTÒTIL (2013) Poética, Alemania: CreateSpace Independent Publishing Platform.
- SÁNCHEZ-ESCALONILLA, ANTONIO (2001) Estrategias de guión cinematográfico, Barcelona: Ed.Planeta.
- FIELD, SYD (1995) El libro del guión, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- FIELD, SYD (1995) El manual del guionista, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

Aquesta sessió estarà formada per una activitat de treball cooperatiu que té l'objectiu d'establir una relació directa entre alguns dels continguts tractats anteriorment a classe a partir de l'anàlisi narratiu. Estarà dedicada a relacionar el llenguatge seqüencial i l'estructura clàssica en tres actes. Té punts en comú amb la sessió 4, ja que s'estructurarà de manera similar.

El/la docent projectarà el capítol d'una sèrie (recomano que sigui autoconclusiu i d'una duració aproximada de quaranta minuts) i l'alumnat, en equips de tres, haurà d'analitzar-lo. El resultat de la seva anàlisi serà fer l'escaleta de l'episodi, dividint-lo en actes i seqüències i explicar el desenvolupament dramàtic d'aquestes últimes.

Així, aquesta sessió servirà perquè l'alumnat aconsegueixi un coneixement més profund de la narració seqüencial (relacionant-la amb l'estructura en tres actes) a la vegada que suposa una pausa entre classes dedicades a l'escriptura creativa (el qual, espero, resulti estimulants per l'alumnat).

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Presentació de la sessió i l'activitat.	5 minuts.		Aula.	<ul style="list-style-type: none"> - El/ la docent farà una breu presentació de la sessió i explicarà les pautes per realitzar l'activitat. - L'alumnat formarà equips de tres.
2. Visionament.	45 minuts.	<ul style="list-style-type: none"> - Ordinador. - Projector. - Pantalla. 	Aula.	L'alumnat farà un visionament de l'episodi mentre pren anotacions.
3. Activitat.	130 minuts.	Ordinador.	Aula.	<ul style="list-style-type: none"> - Els diferents equips realitzaran l'activitat d'anàlisi estructural i seqüencial de l'episodi.

ACTIVITAT

TÍTOL

Anàlisi seqüencial i estructural.

CONTINGUTS RELACIONATS

2. L'estructura clàssica en tres actes.

2.1. El plantejament:

2.1.1. Qui, on i quan.

2.1.2. La història preliminar i la importància de la primera escena.

2.1.2. El detonant.

2.1.3. Les constraintencions i l'inici de les trames secundàries.

2.1.4. El conflicte. Del detonant al primer punt de gir.

2.1.5. El primer punt de gir o l'inici de la crisi.

2.1.6. Primer punt de gir, personatges i l'objecte.

2.2. El nus:

2.2.1. Desenvolupament dramàtic i els arcs de transformació dels personatges.

2.2.2. Expectatives i abismes.

2.2.3. La fragmentació del nus (Sánchez-Escalonilla).

2.2.3. El punt mig.

2.2.4. El segon punt de gir i la proximitat de l'objecte.

2.3. Desenllaç:

2.3.1. Resolució de la trama principal.

2.3.2. Resolució de les trames secundàries.

2.3.3. El clímax.

2.3.4. L'epíleg.

2.3.5. Desenllaç, tema i discurs.

2.3.6. Desenllaç i final de l'arc de transformació dels personatges.

2.3.7. Recursos narratius del desenllaç: el compte enrere, la carrera d'obstacles i l'anticlímax.

2.3.8. El viatge de l'heroi i l'estructura clàssica.

3. El llenguatge seqüencial: actes o episodis, escenes i seqüències.

3.1. L'escena i la seqüència com a peces de la narració.

3.2. Els nusos d'acció o seqüències mare.

3.3. Tractament de la seqüència:

3.3.1. Canvi, conflicte i acció de la seqüència.

3.3.2. La contraposició dels valors positius i negatius de la seqüència (Robert McKee).

3.3.3. Punt de partida i objectiu de la seqüència.

3.3.4. Els cops d'efecte i l'expectativa.

3.3.5. La seqüència com a punt d'inflexió dins la trama.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

Tots els continguts que van ser tractats en la UF1 poden ser utilitzats per realitzar l'anàlisi.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

L'alumnat formarà equips de quatre i, després del visionament de l'episodi d'una sèrie, farà una anàlisi estructural i seqüencial i redactarà l'escaleta d'aquest.

METODOLOGIA

Treball cooperatiu.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà al llarg de tota la sessió.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- L'alumnat s'organitzarà en grups de tres.
- El/ la docent projectarà l'episodi d'una sèrie.
- Una vegada finalitzat el visionament, els diferents equips analitzaran l'estructura de l'episodi. Hauran de realitzar l'escaleta de l'episodi, dividint-lo en actes i seqüències i explicar el desenvolupament dramàtic d'aquestes últimes.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

L'equip haurà de lliurar un pdf amb l'anàlisi i l'escaleta segons les pautes estètiques especificades. Aquest haurà d'incloure una portada amb les dades d'identificació dels / de les tres alumnes.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Aprendre les funcions bàsiques de l'estructura clàssica.
- Distingir els elements que formen la seqüència.
- Establir una relació entre seqüència i estructura dins el relat.

- Reflexionar respecte a la importància de l'estructura dins la narrativa.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.
- Valorar el treball cooperatiu creatiu i el debat com a eina d'aprenentatge.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Es valorarà la capacitat de l'equip per distingir les diferents seqüències i la seva importància dins el relat.
- Es valorarà l'anàlisi dels aspectes que conformen el desenvolupament dramàtic de les seqüències.
- Es valorarà la capacitat de l'equip per establir una relació entre el llenguatge seqüencial i l'estructura en tres actes.
- Es valorarà positivament que l'equip hagi cooperat i que els seus integrants hagin estat respectuosos uns amb els altres.
- Es valorarà positivament la presentació de l'activitat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Valorar/ descobrir precedents narratius.
- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Entendre la creació artística i el debat com un procés col·laboratiu.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.

- SÁNCHEZ-ESCALONILLA, ANTONIO (2001) Estrategias de guión cinematográfico, Barcelona: Ed.Planeta.
- FIELD, SYD (1995) El libro del guión, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- FIELD, SYD (1995) El manual del guionista, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

SESSIÓ 8

Aquesta sessió estarà dedicada als usos narratius del muntatge i el ritme i té dues parts diferenciades. La primera és una breu classe magistral durant la qual el/ la docent, explicarà amb exemples els aspectes més significatius del temps i el ritme del relat i els diferents recursos temporals que podem aplicar a les nostres narracions. L'activitat, individual, serà la transformació del ritme i temps del guió

La segona part estarà dedicada a realitzar una activitat que es dividirà, a la vegada, en altres dues parts. La primera es realitzarà durant aquesta sessió i la segona durant la següent. L'objectiu de l'activitat és que l'alumnat jugui amb el temps i ritme del guió que van realitzar durant la sessió sis (la dedicada a la seqüència). Així, tenen l'ocasió de continuar explorant les possibilitats narratives de les seves pròpies creacions. Utilitzar l'obra resultant d'una activitat anterior també té un altre avantatge, i és que així, l'alumnat, troba una relació més estreta entre les diferents sessions i entre la continuïtat d'aquestes i adquirir coneixements.

També considero que pot resultar estimulants per l'alumnat tornar a fer una activitat individual després que les anteriors sessions hagin estat dedicades al treball cooperatiu. Crec que és important fer canvis en les dinàmiques del mòdul per evitar caure en la predictibilitat.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Presentació de la sessió.	5 minuts.		Aula.	El/ la docent farà una breu presentació de la sessió.
2. Classe magistral.	45 minuts.	- Pantalla. - Projector. - Ordinador	Aula.	El/ la docent explicarà els aspectes més rellevants del cicle narratiu utilitzant exemples audiovisuals o literaris.
3. Presentació activitat.	5 minuts.		Aula.	- El/ la docent presentarà l'activitat i explicarà com ha de realitzar-se. - A continuació, lliurarà el material: un relat breu, còmic o guió de curtmetratge amb el qual treballaran els alumnes.
4. Activitat / Correccions.	2 hores i 5 minuts.	- Ordinador.	Aula.	- Els alumnes realitzaran l'activitat, que constarà de la transformació del cicle narratiu d'un relat. - Mentre aquests treballen a l'aula, els grups formats per l'activitat anterior i el/ la docent, dedicaran uns minuts a parlar de la correcció de l'activitat. Així, el/ la docent anirà reunint-se amb cadascun dels grups i explicant-los els punts forts i a millorar de la seva anterior activitat.

ACTIVITAT

TÍTOL

Reformulant el temps i el ritme del nostre guió.

CONTINGUTS RELACIONATS

4.1. Informació i ritme.

4.2. Temps de fabula i temps d'història:

4.2.1. Isocronia.

4.2.2. El-lipsi.

4.2.3. Resum.

4.2.4. Desceleració.

4.2.5. La pausa i la descripció.

4.2.6. La repetició (iteració).

3.1. El llenguatge audiovisual com a llenguatge seqüencial: L'escena i la seqüència.

3.2. Els nusos d'acció.

3.3. Tractament de la seqüència:

3.3.1. Canvi, conflicte i acció de la seqüència.

3.3.2. La contraposició dels valors positius i negatius de la seqüència.

3.3.3. Punt de partida i objectiu de la seqüència.

3.3.4. Els cops d'efecte i l'expectativa.

3.3.5. La seqüència com a punt d'inflexió dins la trama.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Cada alumne, individualment, tornarà a escriure el guió que va realitzar en equip durant la sessió anterior (dedicat a la seqüència i els personatges) reformulant el temps i ritme narratiu.

METODOLOGIA

Treball individual.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà al llarg d'una sessió. Cada alumne disposarà de 125 minuts per fer la reescriptura.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- L'alumne tornarà a llegir el guió que va crear amb els seus companys i es plantejarà la possibilitat de fer canvis en el ritme i temps d'aquest.
- L'alumne reescriurà el seu guió aplicant els canvis de ritme i temps.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

L'alumne haurà de lliurar un pdf amb el guió complet segons les pautes estètiques especificades (diferents en el cas d'un relat, un guió audiovisual). Aquest haurà d'incloure una portada amb les seves dades d'identificació.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Reflexionar respecte als usos del ritme i temps narratius i aprendre a utilitzar-los.
- Aproximar-se creativament a l'escriptura i la creació d'històries.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

- Es valorarà la creativitat aplicada al ritme i temps narratiu.
- Es valorarà l'estil narratiu (que sigui acurat).
- Es valorarà la coherència final del nou relat escrit.
- Es valorarà positivament la presentació de l'activitat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.
- L'activitat, finalitzada, de la sessió anterior.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Valoració de la classe magistral.
- Fomentar la creativitat.
- La importància de l'anàlisi narratiu.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.

- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- SÁNCHEZ-ESCALONILLA, ANTONIO (2001) Estrategias de guión cinematográfico, Barcelona: Ed.Planeta.
- FIELD, SYD (1995) El libro del guión, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- FIELD, SYD (1995) El manual del guionista, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

SESSIÓ 9

La novena sessió estarà dividida en tres parts. Durant la primera, de manera similar al que vaig proposar per a la sessió 3, l'alumnat es reunirà en equips de tres (els mateixos/les mateixes alumnes que van realitzar l'activitat de la seqüència i la sinopsi) i comentaran els canvis de temps i ritme que ha fet cadascun d'ells o elles individualment. Compararan les decisions narratives preses individualment i introduïdes dins el guió que van crear en equip entre els tres i comentaran, entre ells i elles, que els sembla més interessant d'aquests canvis. Tal com vaig apuntar anteriorment, una activitat com aquesta anima a l'alumnat a compartir i exposar les seves obres i a tenir en compte altres opinions, el qual els pot servir de gran ajuda en el seu futur professional.

La segona part de la sessió constarà d'una breu classe magistral en la qual el/la docent explicarà a l'alumnat, amb l'ajuda d'exemples audiovisuals i literaris, quins són els tipus de narracions i els aspectes bàsics que formen els gèneres i subgèneres narratius. Aquesta classe magistral servirà al grup classe com a guia per a la qual serà l'última activitat de la sessió.

Durant els últims 105 minuts, els / les alumnes investigaran quines són les característiques que formen els subgèneres narratius i escriuran una breu fitxa on les exposaran. Aquesta fitxa serà realitzada per grups d'experts formats pels mateixos alumnes. Per realitzar-les rebran diferents materials de suport lliurats pel/ per la docent.

Aquesta activitat, sumada a la classe magistral, suposarà una primera aproximació als gèneres i subgèneres per a l'alumnat, que podrà utilitzar de forma creativa durant les dues sessions següents, dedicades també a aquesta part del temari, de gran importància per comprendre alguns aspectes claus de la narració.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Presentació de la sessió i de la primera activitat.	5 minuts.		Aula.	El/ la docent farà una breu presentació de la sessió.
2. Activitat.	20 minuts.	Ordinador.	Aula.	L'alumnat formarà equips de tres i exposaran i compararan les seves activitats de la sessió anterior.
3. Classe magistral.	45 minuts.	- Pantalla. - Projector. - Ordinador	Aula.	El/ la docent explicarà els diferents tipus de narracions i els aspectes bàsics que formen els gèneres i subgèneres narratius amb el suport d'exemples audiovisuals i literaris.
4. Presentació activitat 2.	5 minuts.		Aula.	- El/ la docent presentarà la segona activitat de la sessió. - Els alumnes s'organitzaran formant grups de tres. - El/ la docent lliurarà a cada equip el material per analitzar.
5. Activitat 2.	105 minuts.	- Ordinador - Material lliurat pel/ per la docent.	Aula.	Els equips d'alumnes realitzaran l'activitat, que constarà d'analitzar i enumerar les principals característiques d'un subgènere.

ACTIVITAT 1

TÍTOL

Reformulant el temps i el ritme del nostre guió part 2: debat creatiu.

CONTINGUTS RELACIONATS

4.1. Informació i ritme.

4.2. Temps de fabula i temps d'història:

4.2.1. Isocronia.

4.2.2. El-lipsi.

4.2.3. Resum.

4.2.4. Desceleració.

4.2.5. La pausa i la descripció.

4.2.6. La repetició (iteració).

3.1. El llenguatge audiovisual com a llenguatge seqüencial: L'escena i la seqüència.

3.2. Els nusos d'acció.

3.3. Tractament de la seqüència:

3.3.1. Canvi, conflicte i acció de la seqüència.

3.3.2. La contraposició dels valors positius i negatius de la seqüència.

3.3.3. Punt de partida i objectiu de la seqüència.

3.3.4. Els cops d'efecte i l'expectativa.

3.3.5. La seqüència com a punt d'inflexió dins la trama.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Els/ les tres components que van formar l'equip de l'activitat de la seqüència i la sinopsi (sessió sis) tornaran a reunir-se per comentar els canvis de ritme i temps que van introduir individualment durant la sessió anterior. Compararan les decisions narratives preses i com aquestes han transformat el guió que van realitzar entre tot l'equip. També comentaran, entre ells i elles, que els sembla més interessant dels nous guions resultants.

METODOLOGIA

Treball cooperatiu. Debat.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà durant els primers vint minuts de la sessió. Tenint en compte les circumstàncies de l'actual sessió (que està formada per una altra activitat i una classe magistral), aquest debat creatiu serà més breu que anteriorment.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- L'alumnat s'organitzarà en grups de tres.
- Els/ les diferents alumnes debatran les decisions narratives preses en el relat que van reescriure durant l'anterior sessió.

Tenint en compte les circumstàncies de l'actual sessió (que està formada per una altra activitat i una classe magistral), recomano no utilitzar el recurs avaluatiu de la fitxa de debat creatiu.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

No es lliurarà cap document.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Reflexionar respecte als usos dels esdeveniments narratius.
- Aproximar-se creativament a l'escriptura i la creació d'històries.
- Valorar el treball cooperatiu creatiu i el debat com a eina d'aprenentatge.

CRITERIS D'AVUACIÓ

Aquesta activitat no serà avaluada; el principal objectiu d'aquesta és crear un ambient obert al diàleg i la creativitat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Entendre la creació artística com un procés col·laboratiu.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- SÁNCHEZ-ESCALONILLA, ANTONIO (2001) Estrategias de guión cinematográfico, Barcelona: Ed.Planeta.
- FIELD, SYD (1995) El libro del guión, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- FIELD, SYD (1995) El manual del guionista, Madrid: Ed.Plot ediciones.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.

ACTIVITAT 2

TÍTOL

Gèneres i subgèneres narratius.

CONTINGUTS RELACIONATS

5.3. Els gèneres.

5.3.1. Gèneres matriu: tragèdia, epopeia, comèdia, lírica, drama.

5.3.2. Gèneres purs i gèneres híbrids: intertextualitat. Tragicomèdia, melodrama, gènere heroico-còmic.

5.3.3. Subgèneres temàtics: 'western', ciència-ficció, terror, policíac, etc.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

Tots els continguts que van ser tractats en la UF1 poden ser utilitzats per enriquir l'anàlisi.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

L'alumnat s'organitzarà en equips de tres i, cadascun dels integrants, analitzarà diferents documents i narracions d'un mateix subgènere narratiu.

METODOLOGIA

Treball cooperatiu. Grup d'experts.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es ocuparà més de la meitat de la sessió, un total de 105 minuts.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- L'alumnat s'organitzarà en grups de tres (hauran de ser els mateixos/ mateixes alumnes que van realitzar l'activitat de la sessió sis).
- El/ la docent lliurarà a cada equip una sèrie de documents i narracions relacionades amb un subgènere. Els subgèneres recomanats (per la quantitat de material que es pot trobar sobre aquests) són: terror, western, ciència-ficció, bèl·lic, musical i policíac (o gènere negre). El/ la docent haurà de triar tres d'aquests pe cada equip. A cada integrant de l'equip li arribarà, de forma atzarosa, informació sobre un dels subgèneres. Aquest/ aquesta integrant haurà d'analitzar aquests materials.
- Una vegada finalitzat aquesta primera anàlisi, els equips es dividiran i es formaran a l'aula grups d'experts segons el subgènere que hagin analitzat. Per tant, tots els/ totes

les alumnes que hagin treballat amb materials referents al terror es reuniran i debatran al respecte i el mateix succeirà amb els/ les que hagin analitzat els altres subgèneres.

- Els/ les diferents alumnes que integrin cada grup d'experts hauran de debatre els documents i narracions i arribar a una sèrie de conclusions. Cada membre del grup haurà d'omplir una fitxa sobre el subgènere que li haurà lliurat prèviament el/ la docent.
- Una vegada finalitzi la trobada entre els grups d'experts, els seus integrants tornaran al seu equip i compartiran els coneixements respecte al subgènere que han adquirit amb els seus companys i companyes.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

Cada equip de tres alumnes haurà de lliurar tres fitxes (una per cadascun dels subgèneres).

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Aprendre les funcions bàsiques de l'estructura (primera aproximació).
- Descobrir les característiques que formen els gèneres i subgèneres narratius.
- Reflexionar respecte a les característiques dels gèneres i subgèneres narratius.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.
- Descobrir nous referents narratius.
- Treballar de manera cooperativa.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Es valorarà la selecció de les característiques enumerades a la fitxa, que siguin adequats segons les fonts lliurades pel/ per la docent.
- Es valorarà positivament que els diferents punts de la fitxa siguin exposats de manera clara.
- Es valorarà positivament que l'equip hagi cooperat i que els seus integrants hagin estat respectuosos els uns amb els altres.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.
- Relat (lliurat per/ per la docent durant la sessió anterior).

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Valorar/ descobrir precedents narratius.
- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Utilització de diferents formats.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Madrid: Ed. Ma non troppo.
- ALTMAN, RICK (2000) Los géneros cinematográficos, Barcelona: Ed. Paidós.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed. Alba.
- GUBERN, ROMAN (1993) Espejo de fantasmas. De John Travolta a Indiana Jones. Madrid: Ed. Espasa Calpe.

SESSIÓ 10

La desena sessió té l'objectiu d'aplicar de manera pràctica els coneixements que els/ les diferents alumnes van adquirir durant la sessió anterior respecte als gèneres i subgèneres narratius. En la sessió número nou, l'alumnat es va organitzar en grups de tres gràcies als quals estudiaven les característiques de diferents subgèneres. En la sessió actual, cada alumne reescriurà la seqüència de la sessió sis (l'activitat de seqüència i la sinopsi) segons els codis del gènere que va estudiar durant la sessió anterior. Si l'extensió de la seqüència és massa llarga per ser treballada en una sola sessió, podria ser recomanable reescriure només una o dues escenes d'aquesta.

Una vegada finalitzada la reescriptura del guió, els equips que van escriure l'activitat de la sessió sis tornaran a reunir-se i a compartir impressions sobre els canvis realitzats en clau de subgènere.

Per tant, la sessió tornarà a estar dividida en dues parts, una dedicada a l'escriptura creativa i una altra al debat, un dels objectius clau d'aquesta proposta. Un altre dels objectius, la utilització de la correcció com a eina educativa, també s'haurà d'aplicar per part del/ de la docent durant la sessió: els moments de treball creatiu són ideals per trobar uns minuts per comentar amb els/ les estudiants la correcció de les activitats anteriors.

Per últim, també és d'importància la transversalitat que podria tenir aquesta activitat, ja que el grup classe podria utilitzar aquests guions per exercicis futurs del mòdul de Llenguatge i tecnologia audiovisual. Els codis genèrics també es representen amb

aspectes de “gramàtica audiovisual”, com als tipus de plans i composicions i la posada en escena, aspectes presents al temari de les diferents UFs del mòdul audiovisual.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Presentació de la sessió i activitat 1.	5 minuts.		Aula.	El/ la docent farà una breu presentació de la sessió i explicarà a l'alumnat l'activitat que han de realitzar.
2. Activitat 1.	140 minuts.	Ordinador.	Aula.	Els alumnes, individualment, reescriuran la seqüència de la sessió set segons els codis genèrics analitzats a l'anterior sessió.
3. Presentació activitat 2.	2 minuts.		Aula.	El/ la docent presentarà la segona activitat de la sessió.
4. Activitat 2.	33 minuts.		Aula.	L'alumnat s'organitzarà en equips de tres (els mateixos de la sessió sis) i exposaran i compararan els seus nous guions.

ACTIVITAT 1

TÍTOL

Reescriptura de gènere.

CONTINGUTS RELACIONATS

5.3. Els gèneres.

5.3.1. Gèneres matriu: tragèdia, epopeia, comèdia, lírica, drama.

5.3.2. Gèneres purs i gèneres híbrids: intertextualitat. Tragicomèdia, melodrama, gènere heroico-còmic.

5.3.3. Subgèneres temàtics: 'western', ciència-ficció, terror, policíac, etc.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

Tots els continguts que van ser tractats en la UF1 poden ser utilitzats per enriquir l'anàlisi.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Cada alumne, de manera individual, reescriurà la seqüència resultant de l'activitat de la sessió sis tenint en compte les claus d'un subgènere narratiu.

METODOLOGIA

Treball individual.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà durant els primers 140 minuts de la sessió.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- L'alumne tornarà a llegir el guió que va crear amb els seus companys durant la sessió sis i es plantejarà la possibilitat de fer canvis segons els codis de subgènere que va estudiar i analitzar durant la sessió anterior.
- L'alumne reescriurà el seu guió (o part d'aquest) aplicant els canvis de subgènere.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

L'alumne haurà de lliurar un pdf amb el guió complet segons les pautes estètiques especificades. Aquest haurà d'incloure una portada amb les seves dades d'identificació.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Reflexionar respecte als codis narratius dels subgèneres i saber aplicar-los.
- Aproximar-se creativament a l'escriptura i la creació d'històries.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

- Es valorarà la creativitat aplicada en la reescriptura segons els codis genèrics.
- Es valorarà l'aplicació adequada i reconeixible dels recursos genèrics.
- Es valorarà l'estil narratiu (que sigui acurat).
- Es valorarà la coherència final del nou relat reescrit.
- Es valorarà positivament la presentació de l'activitat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.
- Activitat de la sessió 6.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- Transversalitat entre diferents mòduls.
- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Fomentar la creativitat.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- ALTMAN, RICK (2000) Los géneros cinematográficos, Barcelona: Ed. Paidós.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.
- GUBERN, ROMAN (1993) Espejo de fantasmas. De John Travolta a Indiana Jones. Madrid: Ed. Espasa Calpe.

ACTIVITAT 2

TÍTOL

Reescriptura de gènere part 2: debat creatiu.

CONTINGUTS RELACIONATS

5.3. Els gèneres.

5.3.1. Gèneres matriu: tragèdia, epopeia, comèdia, lírica, drama.

5.3.2. Gèneres purs i gèneres híbrids: intertextualitat. Tragicomèdia, melodrama, gènere heroico-còmic.

5.3.3. Subgèneres temàtics: 'western', ciència-ficció, terror, policíac, etc.

CONTINGUTS RELACIONATS D'ALTRES UFS:

Tots els continguts que van ser tractats en la UF1 poden ser utilitzats per enriquir la narració i posterior anàlisi i debat.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Els/ les tres components que van formar l'equip de l'activitat de la seqüència i la sinopsi tornaran a reunir-se per comentar els canvis en clau de gènere que han introduït individualment durant la primera part de la sessió. Compararan les decisions narratives preses i com aquestes han transformat el guió que van realitzar entre tot l'equip. També comentaran, entre ells i elles, els elements clau dels diferents subgèneres.

METODOLOGIA

Treball cooperatiu. Debat.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà durant els últims trenta minuts de la sessió.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- L'alumnat s'organitzarà en grups de quatre.
- Els/ les diferents alumnes debatran les decisions narratives preses en el relat que van reescriure durant la primera part de la sessió.

Tenint en compte les circumstàncies de l'actual sessió (que està formada per una altra activitat i una classe magistral), recomano no utilitzar el recurs avaluatiu de la fitxa de debat creatiu.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

No es lliurarà cap document.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Reflexionar respecte als codis narratius dels gèneres i saber aplicar-los.
- Valorar el treball cooperatiu creatiu i el debat com a eina d'aprenentatge.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Aquesta activitat no serà avaluada; el principal objectiu d'aquesta és crear un ambient obert al diàleg i la creativitat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.

- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Entendre la creació artística com un procés col·laboratiu.

BIBLIOGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- VOGLER, CHRISTOPHER (2010) El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores, Vogler, Christopher. Madrid:Ed. Ma non troppo.
- ALTMAN, RICK (2000) Los géneros cinematográficos, Barcelona: Ed. Paidós.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.
- GUBERN, ROMAN (1993) Espejo de fantasmas. De John Travolta a Indiana Jones. Madrid: Ed. Espasa Calpe.

SESSIÓ 11

La part principal d'aquesta sessió és una activitat que vincula el mòdul de Guió i estructura narrativa amb el de Llenguatge i tecnologia audiovisual, amb l'objectiu d'atribuir a tots dos un necessari caràcter transversal. En la creació audiovisual, el guió són els fonaments sobre els quals es construeix tota l'obra. Per tant, crec que és de gran importància que l'alumnat estableixi una relació entre els coneixements narratius adquirits i les possibilitats que aquests els/ les ofereixen per a la resta de mòduls. L'objectiu de l'activitat és la del replantejament d'una peça informativa; per exemple, una notícia televisiva segons els codis de gènere que ja han après en les sessions anteriors. Això, també, vincula tots els punts que formen l'apartat cinc de la UF tractada. Si amb anterioritat havia proposat la transversalitat com una possibilitat, en aquest cas és l'objectiu de l'activitat.

Abans de l'activitat, haurà una primera part de la sessió dedicada a fer una classe magistral on s'explicaran i analitzaran les tècniques narratives de la ficció que són utilitzades en el documental i el reportatge. Aquesta sessió és de gran importància per fomentar l'esperit crític de l'alumnat, ja que planteja els límits que hi ha entre el que denominem ficció i no ficció i tots els punts que tenen en comú. Per tant, és una sessió clau per fer reflexionar l'alumnat sobre la representació de la realitat que veiem constantment a les pantalles.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA				
ACTIVITAT	TEMPORITZACIÓ	RECURSOS	LOCALITZACIÓ	DESCRIPCIÓ
1. Presentació de la sessió.	5 minuts.		Aula.	El/ la docent farà una breu presentació de la sessió.
2. Classe magistral.	60 minuts.	- Pantalla. - Projector. - Ordinador .	Aula.	El/ la docent explicarà com s'apliquen les diferents tècniques narratives de la ficció al documental i reportatge amb el suport d'exemples audiovisuals i literaris.
4. Presentació activitat.	5 minuts.		Aula.	El/ la docent presentarà l'activitat de la sessió i lliurarà els materials a l'alumnat.
5. Activitat.	110 minuts.	- Ordinador . - Material lliurat pel/ per la docent.	Aula.	L'alumnat, en equips de tres, realitzarà l'activitat, que constarà d'analitzar la notícia d'un informatiu, enumerar els recursos narratius que podrien utilitzar per transformar-la i escriure un nou guió d'aquesta per fer un nou muntatge.

ACTIVITAT

TÍTOL

Transformació d'una notícia.

CONTINGUTS RELACIONATS

5.1. Ficció i no ficció.

5.1.1. Ús de les tècniques narratives de la ficció en el documental.

5.1.2. La no ficció i la seva representació.

5.1.3. Veritat, veracitat i ficció.

5.2. Tipus de narracions.

5.2.1. El conte, la novel·la, l'epopeia, la llegenda, el cantar de gesta i la narració periodística.

5.2.2. Curtmetratge, migmetratge i llargmetratge.

5.2.3. Les narracions seriades.

5.3. Els gèneres.

5.3.1. Gèneres matriu: tragèdia, epopeia, comèdia, lírica, drama.

5.3.2. Gèneres purs i gèneres híbrids: intertextualitat. Tragicomèdia, melodrama, gènere heroico-còmic.

5.3.3. Subgèneres temàtics: 'western', ciència-ficció, terror, policíac, etc.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

L'alumnat, en equips de quatre, analitzarà i reescriurà una notícia en format audiovisual.

METODOLOGIA

Treball cooperatiu.

TEMPORITZACIÓ

L'activitat es realitzarà durant els últims 110 minuts de la sessió.

PAUTES I PROCÉS DE TREBALL

- L'alumnat s'organitzarà en grups de tres.
- Cada equip buscarà una notícia per la xarxa que consideri que pot transformar segons els codis de la ficció i narració.
- Entre els/ les tres components de l'equip analitzaran la notícia i reescriuran una nova versió aplicant els codis narratius i genèrics.

LLIURAMENTS I PRESENTACIÓ

L'equip de tres alumnes haurà de lliurar un sol pdf amb el nou guió de la notícia segons les pautes estètiques especificades. Aquest haurà d'incloure una portada amb les dades d'identificació dels tres alumnes.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Reflexionar respecte a la importància dels recursos narratius de la ficció i les claus genèriques en la nostra percepció de la realitat.
- Reflexionar respecte a l'ús dels recursos narratius de la ficció i les claus genèriques en la informació que consumim gràcies als mitjans de comunicació en el nostre dia a dia.
- Estimular la creativitat aplicada a la narració.
- Establir una relació entre creació i esperit crític.
- Aproximar a l'alumnat a l'anàlisi narratiu.
- Valorar el treball cooperatiu creatiu.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Es valorarà l'esperit crític aplicat a la creació narrativa.
- Es valorarà la creativitat aplicada en l'escriptura segons els recursos narratius de la ficció.
- Es valorarà la creativitat aplicada en l'escriptura segons els codis genèrics.
- Es valorarà l'aplicació adequada i reconeixible dels recursos genèrics.
- Es valorarà l'estil narratiu (que sigui acurat).
- Es valorarà la coherència final del nou relat reescrit.
- Es valorarà positivament la presentació de l'activitat.

RECURSOS NECESSARIS

- Ordinadors amb accés a internet.

REPRESENTACIÓ DELS OBJECTIUS DE LA PROPOSTA

- Esperit crític.
- La importància de l'anàlisi narratiu.
- Entendre la creació artística com un procés col·laboratiu.
- Transversalitat.

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

- BAL, MIEKE (1990) Introducción a la narratología, Madrid: Ed. Cátedra, 1990.
- MCKEE, ROBERT (2002) El guión, Barcelona: Ed.Alba.
- BORDWELL, DAVID i THOMPSON, KRISTIN (1995) El arte cinematográfico, Barcelona: Ed.Paidós.
- FELDMAN, SIMON (2013) Guión argumental, guión documental, Barcelona: Ed. Gedisa.
- D. KATZ, STEVEN (2002) Plano a plano. De la idea a la pantalla, Madrid: Ed. Plot ediciones.
- GARCÍA, NOEMÍ i ORTEGA, MARÍA LUISA (2008) Cine directo. Reflexiones en torno a un concepto, Madrid: Ed. TB ediciones.

CONCLUSIONS I LÍNIES DE FUTUR

En aquest treball he tractat de trobar una via educativa per poder compartir una de les meves passions: la narració. Crec que, tal com apuntava a la introducció, les històries formen part de les nostres vides, ens ajuden a entendre-les i a afrontar-les (a vegades perquè ens donen eines per fer-ho i molts altres cops perquè ens evadeixen d'aquestes). Plantejar una proposta que pugui ser coherent amb la manera que tinc d'entendre la narració m'ha resultat un treball interessant i amb més aspectes creatius del que en un primer moment esperava: d'una banda, sentia que el que estava planificant m'interpel·lava, m'era proper; d'altra, que les possibilitats de les quals actualment dispo a l'hora de preparar sessions i activitats, gràcies als coneixements adquirits durant el curs, són molt més àmplies i diverses.

Encara que pugui resultar obvi, una de les idees que han anat agafant força durant la redacció d'aquest treball ha estat que realitzar una proposta de programació d'un mòdul com Guió i estructura narrativa requereix d'aspectes innovadors i creatius. He plantejat cada sessió, amb les seves activitats d'escriptura creativa, flipped classes i classes magistrals, pensant no només en situacions que podrien generar la transmissió d'uns coneixements de manera significativa, sinó que també fossin estimulants i, en molts casos, divertides. Crec que només així es pot despertar l'emoció del grup classe. De fet, he pensat molt en el que m'agradaria trobar-me en un mòdul com aquest, i també ho he fet en el que crec que mantindria estimulada l'atenció d'una majoria d'alumnat. Els treballs cooperatius (debats creatius, creació conjunta de guions) s'alternen amb altres

individuals (reescriptures creatives) que, espero, tinguin en compte la diversitat de gustos a l'hora de treballar a l'aula i estimulin l'interès i, també, la diversió.

Respecte a aquesta manera de plantejar les activitats i sessions, he tingut una referència en la figura d'Ignacio Pozo i els seus deu manaments pels professors, especialment aquests tres:

7. Organizarás y conectarás lo más posible unos aprendizajes con otros, de forma que el aprendiz perciba las relaciones explícitas entre ellos.

8. Promoverás entre los aprendices la reflexión sobre sus conocimientos, ayudándoles a generar y resolver los conflictos cognitivos que se les planteen.

9. Plantearás problemas de aprendizaje o tareas abiertas y fomentarás la cooperación de los aprendices para su resolución.

(Pozo, 2008, p.344-345)

Aquestes idees han tingut una influència més gran de la que considerava mentre realitzava una primera aproximació i planificació de la meva proposta, encara que en aquell moment no fos totalment conscient.

Igualment, soc conscient que la proposta és per un cicle formatiu, estudis més compartimentats i pausat amb un tipus de estudiant molt determinat, adults que acudeixen a classe amb l'intenció d'aprendre un ofici. Això m'ha portat a tractar de buscar aquest equilibri entre innovació i formes i maneres més clàssiques i transitades. Espero que, igualment, els aspectes innovadors hagin trobat el seu espai en aquestes pàgines.

Un altre aspecte que ha guanyat en pes durant la redacció d'aquest treball ha estat la de respondre a tres necessitats educatives:

- Preparar l'alumne per una narrativa transmedia, oberta a canvis de format i a la constant mutació de les històries. Ha estat un dels punts on més he insistit i que cada vegada trobo més importants: els alumnes han de tenir una mirada àmplia de la narració i menys "superespecialitzada" (i compartimentada). Crec que

l'autèntica transversalitat arriba quan l'educació té una voluntat no tan específica i els alumnes poden entendre que allò que estudien no és només molt ampli, sinó que pot relacionar-se amb molts altres coneixements, quan entenen que no només estan relacionats els mòduls del seu cicle, sinó allò que estudien amb allò que els envolta i forma part de les seves vides.

- Preparar a un alumnat obert a la cooperació. Quan els/ les alumnes finalitzin el cicle i comencin la seva vida professional, treballaran dins un equip. Han d'acostumar-se a dialogar, a debatre, amb objectius creatius, a entendre la creació com la suma de forces i no com l'enginy d'uns pocs reforçat per la resta (una idea molt estesa en el món audiovisual: sembla que l'únic responsable d'una pel·lícula sigui el/ la director/a i d'una sèrie el/ la showrunner).
- Preparar un alumnat amb esperit crític. I autocrític. L'anàlisi d'usos narratius és de gran importància dins aquesta proposta, el qual ajuda a comprendre millor les qualitats i errors de les diferents narracions que podem veure. També ho és el debat, el que ajuda a entendre aquestes mateixes qualitats i errors en els treballs propis. Les creacions narratives, que moltes vegades entren en el pantanós terreny de l'artístic, són sempre complicades d'avaluar (i amb avaluar no només em refereixo a l'entorn acadèmic), ja que sembla que sempre passin per la subjectivitat de qui mira. Aquest fet és en part cert, però hi ha una gran quantitat d'aspectes que són clarament més objectius i és importantíssim que l'alumnat sigui capaç de distingir-los. També és fonamental que l'alumnat compregui que tota narració parteix d'unes intencions comunicatives que van molt més enllà de només, per exemple, entretenir o informar. Crec que els recursos metodològics que proposo pot ajudar-los a comprendre aquests aspectes i desenvolupar esperit crític, el qual considero imprescindible per qualsevol persona que, en el seu treball, intervingui en la creació de missatges i la comunicació.

Igualment, també em sorgeixen dubtes respecte a aquesta proposta. No sé fins a quin punt tot això que plantejo podria funcionar finalment a l'aula. Quan planifiquem propostes

educatives no estem plantejant el funcionament d'un circuit o fent un càlcul matemàtic, estem fent una suposició respecte a què serà més beneficiós per l'alumnat al qual van dirigides. I aquest alumnat és heterogeni i amb una gran quantitat de característiques que formen el seu caràcter i interès. Crec que aquest mòdul el cursaran adults que han escollit pels seus interessos personals fer un cicle que els resultarà estimulant, però tota proposta va dirigida a persones i les persones som més impredecibles del que ens agrada reconèixer (especialment als que treballem de cara al públic). Aquesta proposta és exigent i optimista: creu en la voluntat de l'alumne de treballar, d'aproximar-se al mòdul amb entusiasme i ganes de descobrir i aprendre; per tant, cada sessió té diferents activitats i moments dedicats al debat intern entre grups. Els debats representen bé aquest optimisme, creuen en la voluntat dels/ de les alumnes; sense aquesta voluntat, fracassarien. La quantitat d'activitats també. Una opció per assegurar-se que tot es compleix tal com està plantejat és exercir un major control sobre cada activitat, el que he fet amb fitxes i lliuraments de treballs, però, igualment, els dubtes continuen presents. I això succeeix, en part, perquè el que més desitjo, encara que sé que és un desig ingenu, és trobar o despertar en l'alumnat la passió per les històries, aconseguir que treballin en la formació del seu coneixement amb entusiasme i sense requerir la subtil amenaça del control de les fitxes i lliuraments.

Però aquest no és l'únic dubte que em sorgeix una vegada he completat la proposta. Una de les preguntes que em faig amb més freqüència, especialment en un cas com aquest en el qual he generat una programació amb un temari amb les seves activitats i metodologies, és fins a quin punt aquesta pot influir en què, finalment, l'alumnat aprengui. No dubto que una bona programació, una bibliografia adequada i una sèrie d'activitats poden guiar al o a la docent per un camí determinat però, al final, el fet que la sessió o el mòdul sigui millor o pitjor depèn, tal com apuntava, de molts factors. I la proposta de programació és només un d'aquests (i no és un factor humà). Un altre és la persona encarregada de donar les classes, sigui quina sigui la seva funció (guia en activitats en les quals l'alumnat fa recerca i síntesi de la informació o orador en la classe magistral) acaba sent determinant en el funcionament del mòdul, ja que és el pont (o un dels ponts) entre l'alumne i el coneixement a adquirir. La proposta també és bastant

exigent amb la figura del docent. Suposo que la pregunta que més em faig no és com ser professor sinó com ser un bon professor, no és com fer una sessió sinó una bona sessió. Penso molt en els professors que més m'han ensenyat al llarg de la meua vida i com, en tots els casos, hi havia molts elements claus en les seves classes que anaven més enllà de la metodologia o dels recursos utilitzats: la seva intel·ligència, la seva mirada envers allò que explicaven o que ens aproximaven i les seves habilitats com a comunicadors.

Amb aquestes paraules no vull menysprear la importància de la programació i de la metodologia, sinó reivindicar un aspecte clau de l'educació bastant més intangible, abstracte i difícilment mesurable, un que no entra dins de taules, que no funciona com un mecanisme, i que, per tant, és difícil de representar o exposar en un treball com aquest.

LÍNIES DE FUTUR

També, pensant en possibilitats futures de la proposta, la programació i sessions poden ser fàcilment adaptables a altres cicles formatius on es realitzi aquest mòdul. El motiu és que un dels seus principals objectius és tenir una mirada àmplia sobre el que és la narració, el que implica que tinc en compte diferents formats, mirades i aproximacions a la narració i el guió, qualitat que fa la proposta més fàcilment adaptable. Sóc conscient que les competències exigides als altres cicles no són les mateixes, però al ser de la mateixa família, les Arts gràfiques i comunicació visual, aquestes guarden molts punts en comú. Els cicles als quals es podria adaptar a proposta són:

- Animació, perfil professional de videojocs i entorns virtuals. Aquest té una característica que faria aquesta adaptació més complexa: el mòdul és de 66 hores i no de 99. Per tant, algunes de les sessions haurien de ser o eliminades o readaptades amb activitats més curtes en el cas que es realitzés la mateixa quantitat de sessions amb una durada més breu.
- Còmic.
- Animació.

- Gràfica audiovisual especialitat infografia 3D.

De fet, alguns d'aquests cicles arriben a compartir més de la meitat dels mòduls. Amb Gràfica audiovisual és lògic que ho faci, però en Animació ho fa en un total de set mòduls i en Còmic de sis, el que facilitaria l'adaptació.

Tenint en compte aquest aspecte (la facilitat d'adaptació) i la transversalitat de tota la proposta, una altra possible línia de futur seria que aquesta manera d'entendre l'ensenyament de la narració pugui influir a la majoria dels mòduls que formen la família de les arts gràfiques i la comunicació visual, atorgant-los un esperit diferent, cicles amb l'objectiu de formar (sigui en l'ensenyament que sigui) "storytellers".

BIBLIOGRAFIA I VIDEOGRAFIA

- Altman, Rick (2000) *Los géneros cinematográficos*, Barcelona: Ed. Paidós.
- Aristòtil (2013) *Poética*, Alemania: CreateSpace Independent Publishing Platform.
- Bal, Mieke (1990) *Introducción a la narratología*, Madrid: Ed. Cátedra.
- Ballester, Angie i Córcoles, Javier (2016) *Proposta de temaris de Llenguatge i tecnologia audiovisual i Guió i estructura narrativa per a cursos semipresencials*, Barcelona: Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
- Bordwell, David i Thompson, Kristin (1995) *El arte cinematográfico*, Barcelona: Ed. Paidós.
- D. Katz, Steven (2002) *Plano a plano. De la idea a la pantalla*, Madrid: Ed. Plot ediciones.
- Duran, David i Blanch, Sílvia (04/2005) “*L’aprenentatge cooperatiu com a estratègia instructiva per a la inclusió*”, Suports.
- Field, Syd (1995) *El libro del guión*, Madrid: Ed. Plot ediciones.
- Field, Syd (1995) *El manual del guionista*, Madrid: Ed. Plot ediciones.
- Foster Wallace, David (2005) Discurs de graduació de la universitat de Kenyon [vídeo] Recuperat a: <https://www.youtube.com/watch?v=TwzEZPLisBM&frags=pl%2Cwn>
- García, Noemí i Ortega, María Luisa (2008) *Cine directo. Reflexiones en torno a un concepto*, Madrid: Ed. TB ediciones.
- Gubern, Roman (1993) *Espejo de fantasmas. De John Travolta a Indiana Jones*. Madrid: Ed. Espasa Calpe.
- Mackee, Robert (2002) *El guión*, Barcelona: Ed. Alba.
- Marín, Karmentxu (15/04/1978) “*Piaget: Todo lo que se le enseña a un niño se le impide inventarlo*”, El País.

- Morin, Edgar (2001) *Los siete saberes necesarios para la educación del futuro*, Barcelona, Ed. Paidós.
- Pozo, Ignacio (2008) *Aprendices y maestros*, Madrid, Ed. Alianza.
- Sánchez-Escalonilla, Antonio (2001) *Estrategias de guión cinematográfico*, Barcelona: Ed. Planeta.
- Vogler, Christopher (2010) *El viaje del escritor: el cine, el guión y las estructuras míticas para escritores*, Madrid: Ed. Ma non troppo.

ANNEXOS

A continuació, exposo els continguts que considero necessaris per formar les fitxes avaluatives de les diferents sessions. Com totes aquestes activitats són breus, a excepció de la que pertany a la sessió 4, la quantitat de preguntes és limitada. Les imatges utilitzades per aquestes, igual que les utilitzades a la resta del treball, tenen una funció decorativa, d'una estètica no funcional per a la realització dels exercicis.

FITXA AVALUATIVA SESSIÓ 1

ANÀLISI NARRATIU

L'anàlisi ha tingut en compte tots els recursos narratius a tractar?

L'anàlisi estructurava els usos dels recursos narratius al llarg de la història?

Quins aspectes t'han semblat més interessants i per què?

Quins aspectes hauries canviat?

EXPOSICIÓ

L'exposició era clara i concisa?

Quins aspectes t'han semblat més interessants i per què?

Quins aspectes hauries canviat?

FITXA SESSIÓ 3

Quins han estat les diferències principals entre les reescriptures de cada membre del grup?

Quins esdeveniments reescrits considereu més interessants i per què?

Proposeu un altre esdeveniment entre els/ les tres (resum de quatre línies).

el Misterio del **FITXA SESSIÓ 4**

PLANTEJAMENT

- Qui és el/ la protagonista? Per què?
- Quin és el detonant del relat?
- Quines són les trames secundàries de la pel·lícula?
- Quin és el punt de gir? Quin objectiu es proposa el/ la protagonista?

NUS

- Quins són els abismes que ha d'afrontar el/la protagonista?
- Hi ha punt mig? Si és així, quin és?
- Quins són els ajudants i oponents del/ de la protagonista?
- Quin és el segon punt de gir? Per què?

DESENLLAÇ

- Quin és el clímax de la pel·lícula?
- Com finalitzen les trames principals i secundàries?
- Com es tracta el tema en el desenllaç?
- Quin és el discurs de la pel·lícula?

FITXA SESSIÓ 5

Debat 1:

Quines han estat les diferències principals entre els actes escrits per cada membre del grup?

Hi ha hagut punts en comú entre els diferents guions? Quins? Perquè creieu que ha estat així?

Debat 2:

Quines han estat les diferències principals en els desenvolupaments narratius i dramàtics dels guions escrits per cada membre del grup?

Hi ha hagut punts en comú entre els diferents guions? Quins? Perquè creieu que ha estat així?

A continuació, he seleccionat el segment del decret família de comunicació gràfica i audiovisual on s'especifiquen les competències completes del cicle de Gràfica audiovisual i els continguts del mòdul de Guió i estructura narrativa:

Cicle formatiu de grau superior: gràfica audiovisual

1. Identificació del títol

1.1 Denominació: tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en gràfica audiovisual.

1.2 Nivell: grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny. 1.3 Durada total del cicle: 2.000 hores. 120 ECTS.

1.4 Família professional artística: comunicació gràfica i audiovisual.

1.5 Referent europeu: CINE 5-b (Classificació internacional normalitzada de l'educació).

2. Perfil professional

2.1 Competència general

Idear i elaborar projectes de l'especialitat de gràfica audiovisual, amb qualitat formal i funcional (tècnica, artística i comunicativa) a partir d'un projecte propi o d'un encàrrec professional determinat, per comunicar eficientment el missatge desitjat mitjan la utilització de la imatge, la tipografia, els efectes visuals, els recursos i el llenguatge de les tècniques audiovisuals.

Planificar i desenvolupar el projecte de l'especialitat de gràfica audiovisual des de la identificació de l'encàrrec comunicatiu, la definició dels aspectes formals i estètics, funcionals i tècnics, fins la realització del producte acabat, responsabilitzant-se de la supervisió del treball tècnic especialitzat i possibilitant la coordinació del treball en equip.

Planificar i realitzar els controls de qualitat corresponents a les diferents fases del projecte per garantir un producte acabat que compleixi amb els objectius gràfics, comunicatius i expressius exigibles en l'àmbit professional, seguint en tot moment del procés les normes vigents de seguretat, salut laboral i de protecció del medi ambient.

2.2 Competències professionals

Planificar i desenvolupar totes les fases dels projectes de gràfica audiovisual mitjançant les tècniques gràfiques i estils més adequats a les especificacions narratives i tècniques prèviament determinades i amb el nivell de qualitat exigible professionalment.

Dotar el producte audiovisual dels elements persuasius, informatius i/o identificacions adequats als objectius de l'encàrrec i comunicar eficientment idees i missatges adreçats a mitjans d'informació i/o difusió diferents mitjançant els recursos del llenguatge audiovisual.

Realitzar els controls de qualitat necessaris en cada fase del procés projectual per a l'obtenció d'un producte gràfic audiovisual de qualitat tècnica, artística i comunicativa i adequat al mitjà gràfic on s'ha d'incorporar.

Seleccionar i utilitzar les tècniques i els recursos gràfics més adients per donar solució gràfica als objectius comunicatius i expressius, formals, funcionals i tècnics d'un problema comunicatiu de l'encàrrec de projecte.

Transmetre la informació adequada amb precisió i elaborar normes d'aplicació i generar documents que facilitin la comprensió, gestió i posterior evolució del producte gràfic audiovisual.

Atendre adequadament les especificacions d'un encàrrec donat proposant solucions diverses de gràfica audiovisual que comuniquin eficientment idees i missatges, orientades a formats i mitjans tècnics diferents.

Dur a terme amb qualitat tècnica i artística els processos de producció i postproducció del producte audiovisual.

Dissenyar i compondre escenaris reals i virtuals, fer la selecció musical i la sonorització de la peça audiovisual, la il·luminació de l'escena i, si escau, dur a terme el treball amb models o actors.

Coordinar el treball tècnic que es derivi o generi a partir del desenvolupament del projecte gràfic audiovisual.

Utilitzar i dominar les tècniques i tecnologies pròpies de l'especialitat, tant en els aspectes teòrics com pràctics, i conèixer tant les especificitats del material i dels equips professionals com la seva cura i manteniment.

Conèixer i complir la normativa específica que regula el sector i l'activitat professional.

Buscar, seleccionar, analitzar i arxivar la documentació i el material gràfic de referència i gestionar les fonts i recursos òptims per a la realització d'un projecte de gràfica audiovisual.

Identificar i definir els aspectes artístics, comunicatius, formals, funcionals i tècnics d'un projecte de gràfica audiovisual d'acord amb les especificacions de l'encàrrec.

Realitzar els originals tenint present les particularitats dels processos de reproducció i/o difusió posteriors i saber realitzar el seguiment i el control de qualitat corresponent.

2.3 Capacitats clau

Són capacitats associades a conductes individuals i enteses com a transversals perquè afecten diferents llocs de treball i són transferibles a noves situacions. El desenvolupament d'aquestes capacitats (autonomia, iniciativa, relació interpersonal, responsabilitat, resolució de problemes, treball de forma autònoma, treball en equip i organització del treball) es relacionen d'una forma causal amb l'èxit en el lloc de treball.

L'equip docent potenciarà l'adquisició de les capacitats clau incorporant-les a les activitats programades per desenvolupar el currículum d'aquest cicle formatiu.

3. Context professional 3.1 Àmbit professional

Desenvolupa la seva activitat com a professional autònom o com a treballador per compte d'altri, associat o integrat en equips proposant i desenvolupant projectes de gràfica audiovisual, per a la gràfica corporativa i capçaleres de programes i/o canals de televisió o per a d'altres productes que ho requereixin.

Pot exercir les seves competències professionals com a creador independent o com a dependent interpretant les idees d'altres professionals integrat a equips multidisciplinaris.

3.2 Sector productiu

Se situa en empreses relacionades amb la comunicació audiovisual: agències de publicitat, editorials i estudis de disseny.

3.3 Ocupacions i llocs de treball rellevants

Realització de producció i postproducció audiovisual orientada a formats diversos de distribució i mitjans tècnics: cinema, televisió, pàgines web, multimèdia, videojocs, telèfon mòbil i d'altres suports, utilitzant el programari estàndard de la indústria.

Disseny i composició d'escenaris reals i virtuals i il·luminació de l'escena. Selecció musical i sonorització de la peça audiovisual.

Realització audiovisual de gràfica corporativa per a canals de televisió, programes, missatges institucionals, productes, serveis, etcètera.

Disseny de la representació gràfica de la informació per a mitjans audiovisuals.

Retolació audiovisual.

Postproducció digital.

Anàlisi de propostes i realització de la recerca documental i gràfica per a projectes de gràfica audiovisual en els seus àmbits diferents.

4. Ensenyaments

4.1 Objectius generals del cicle formatiu

Identificar les necessitats comunicatives plantejades en una proposta audiovisual i utilitzar els recursos gràfics més adequats.

Idear, planificar i realitzar productes de gràfica audiovisual atenent els objectius comunicatius del projecte.

Resoldre tant els problemes d'execució a nivell expressiu, formal, funcional i tècnic com els d'organització, gestió i control que es puguin presentar en el procés de disseny i realització de la proposta gràfica.

Planificar i realitzar els controls de qualitat corresponents a les diferents fases dels projectes de gràfica audiovisual per tal d'optimitzar recursos i garantir la qualitat i competitivitat del producte comunicatiu al mercat.

Desenvolupar mètode, rigor i capacitat de comunicació per a la presentació i defensa d'una idea o d'un projecte de gràfica audiovisual davant el client i/o equip de treball.

Interpretar l'evolució de les tendències estètiques, formals i tècniques que contribueixen a configurar l'estil, valorant els condicionants simbòlics, culturals i comunicatius que contribueixin a configurar el missatge de forma idònia i a iniciar-se en la recerca d'un estil personal de la qualitat exigible en l'àmbit professional.

Valorar i integrar els elements informatius, identificatius i persuasius idonis amb relació als objectius comunicatius del projecte audiovisual.

Conèixer tant les especificacions tècniques i el manteniment dels materials i equips com els processos de producció i postproducció i saber-les gestionar per garantir la qualitat final i la competitivitat del producte audiovisual en el mercat.

Buscar, seleccionar i utilitzar fonts d'informació i formació contínua relacionades amb l'exercici professional.

Seleccionar i produir les fonts i documentació necessària per a gestionar la realització del projecte gràfic audiovisual.

Realitzar productes gràfics audiovisuals amb el nivell de qualitat comunicativa, tècnica, i artística que s'exigeix en l'àmbit professional.

Adaptar-se als canvis tecnològics i organitzatius del sector per ser competitiu. Comprendre i aplicar el marc legal i normatiu que regula i condiona l'activitat professional.

Valorar i aplicar els principis de l'ètica professional tant en el desenvolupament de l'activitat professional com de la seva gestió i administració.

Valorar el treball tant per l'oportunitat de recerca i experimentació amb formes, suports i materials com per la creativitat, comunicació i expressió artística personal.

Mòdul formatiu: guió i estructura narrativa

Durada: 99 hores. 6 ECTS

Unitats formatives que el componen: UF 1: principis de narratologia. 1 ECTS

UF 2: estructura narrativa. 2 ECTS

UF 3: iniciació al guionatge. 3 ECTS

UF 1: principis de narratologia

Durada: 1 ECTS

Resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts

Resultats d'aprenentatge

Utilitza i reconeix el lèxic i codis de la narrativa gràfica.

Criteris d'avaluació

Comprèn, identifica i aplica de manera adequada els conceptes i termes propis de la narrativa gràfica.

Analitza i entén el funcionament d'una narració, des de l'estructura més superficial (trama) fins a la més profunda (metàfora).

Continguts

El llenguatge narratiu: narrador i punt de vista. Personatge i acció. Trama i discurs. Arguments universals. L'espai i el temps de la narració.

UF 2: estructura narrativa

Durada: 2 ECTS

Resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts

Resultats d'aprenentatge

Domina el llenguatge, estructura i utilització del guió a la narrativa gràfica. Identifica l'estructura narrativa d'una història i proposa diverses solucions d'organització gràfica.

Criteris d'avaluació

Comprèn, identifica i aplica de manera adequada els conceptes i termes propis de la narrativa gràfica. Explora diverses solucions creatives i comunicatives per a narracions gràfiques d'històries pròpies o alienes. Analitza amb destresa una estructura narrativa i valora la seva eficàcia.

Continguts

Estructura i desenvolupament d'una història. Formats. L'estructura clàssica en tres actes.

El conflicte. L'incident provocador. La crisi. El clímax. El final. Tipus de narracions i tècniques narratives.

El llenguatge seqüencial: actes o episodis, escenes i seqüències. Muntatge i ritme.

UF 3: iniciació al guionatge

Durada: 3 ECTS

Resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts

Resultats d'aprenentatge

Realitza propostes de narrativa gràfica a partir d'històries pròpies o alienes i desenvolupa un guió narratiu.

Criteris d'avaluació

Narra amb eficàcia històries pròpies o alienes utilitzant els recursos del discurs gràfic. Elabora el guió per al desenvolupament d'una narració visual.

Porta a la pràctica del guió els conceptes i tècniques narratives apreses.

Continguts

Elaboració del guió: de la idea al guió definitiu.

Guió literari i tècnic. Tractament. L'argument i la sinopsi. Adaptacions.

Manteniment de l'interès. Coherència i cohesió de l'argument. Misteri, suspens i ironia dramàtica. La caracterització dels personatges.

El text: diàlegs, narrador i veu en off.

Per accedir al decret complet, cliqueu aquest enllaç:<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/professionals/artistics/artsplastdis/titolslo>